

PREANGERBODE

OGHTEND- EN AVONDBLAD

Hoofdredacteur: TH. E. STUFKENS

Waarn. Hoofdredacteur: B. DAUM

Telefoon No. 211 en 195 (huis)

BETALINGSVOORWAARDEN:

Abonnement per kwartaal f 7.50
Alle abonnements- en advertentiegeden zijn bij vooruitbetaling te voldoen

ADVERTENTIE - TARIEF

1 tot 5 regels f 2.50
elke regel meer. f 0.35

ADMINISTRATIE ENUITGAVE

N. V. „DE PREANGERBODE“

Bandoeng Groota Postweg 56 en 58
Telefoon No. 820

AVOND-EDITIE

EERSTE BLAD.

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

De staat als prijsopdrijver.

Den 19den Februari is de tramlijn van Bandoeng naar Soreang met groot vertoon geopend geworden.

Stroomen van welsprekendheid zijn over de genoodigden uitgestort om te betoogen, dat dit lijntje een nieuwe aera voor het Zuiden der Preanger-hoogvlakte zou inluiden. Diende deze tramlijn niet om afgelegen streken met het centrum Bandoeng te verbinden, het personenvervoer te vergemakkelijken, producten der ondernemingen af te voeren en bouwmaterialen naar Bandoeng te brengen, bouwmaterialen, welke onze stad zoo hard noodig heeft?

Vroeger heerschte er een andere geest bij de S. S., aldus de heer Asselbergs, die het bestuur der Staatsspoorwegen vertegenwoordigde. Toen bestond er een streven om alle tramwegen als spoorwegen te exploiteeren, zoodat deze niet tot hun recht konden komen. Gelukkig was toen de heer Damme opgetreden, die den waren aard der tramwegen onderkende, die ze tot groepen vereenigde en al die verbindingen samenvoegde tot een afzonderlijken dienst, n.l. dien van de „eenvoudige lijnen.“ Het voordeel daarvan zou geweest zijn, dat de tramlijnen ook inderdaad als tramlijnen geëxploiteerd werden, zooals particuliere maatschappijen dit deden, dat de inrichting en exploitatie — ook de tarieven — zich aanpastten aan de omstandigheden en dat plaatselijke factoren beter tot hun recht konden komen.

Deze woorden uit dien mond stemden hoopvol, al meesmuilten eenige ter zake kundigen. Verklaarde een bestuursambtenaar niet dat de tarieven zoo hoog waren, dat alle Chineezers en Europeanen te Soreang gebruik zouden blijven maken van de autoverhuurderijen aldaar. Wilt deze het vervoer veel vlugger en veel goedkoper bewerkstelligen en dat de Inlanders om dezelfde reden veel liever aan de talrijke karretjes trouw bleven zweren?

De aandachtige lezers der *Preangerbode* konden sedert uit anderen mond hetzelfde hooren. „Bandoenger“ spotte in het Zondagochtendblad van 20 Februari als volgt:

„Boeren, burgers en buitenlui!

„Op Maandag 14 Februari heeft de opening van het snelverkeer met Soreang per stoomtram plaats gehad.

„Prachtige en goedkope reisgelegenheden met hoogst moderne, onovertroffen comfortabele ingerichte rijtuigen 2de en 3de klasse uit de tijden van Olim en voortbewogen door de nieuwste type locomotieven, dök uit dien tijd.

„Afstand van Kareës tot Soreang 26 K.M., af te leggen binnen den tijd van zeven kwartier (juister één uur en 43 minuten), of met een snelheid van 15 K. M. per uur!

„Tarief van vervoer:

3de klasse Inlanders 60 cent
dito Europeanen 120 cent
2de klasse 240 cent

„Alles per enkele reis!

„Komt, ziet en overtuigt U! Goedkoopere en sneller verbinding elders te vergeefs te zoeken!

„Maar *badinage à part*. Is het niet om te gillen, dat een 2de klasse passagier 10 cent per K. M. moet betalen, terwijl het tarief bij de S. S. 3 1/2 cent is?

„Met een autobus kost de reis 75 cent à f 1, en men is dan in de helft van den tijd in de stad. Met de stoomtram arriveert men te Kareës, vanwaar het transport naar de stad nog minstens 60 cent kost, terwijl van een aansluiting met station of halte S. S. geen sprake is.

„Vraag: Heeft de bovenstaande schitterende O.W.-tarieven-regeling de goedkeuring weggedragen van onze vroeden gewestelijken raad?”

Een krantenbericht, zal een ongeloovige Thomas gemompeld hebben. Zoo dom zal het bestuur der S. S., dat nog wel uit drie, ieder voor zich niet van gezond verstand ontbloote mannen bestaat, wel niet zijn. Aan één persoon kan een dergelijke enormiteit nog ontgaan, maar waar de staat die zulke hoogbezigde mannen in dienst heeft, om voor de commercieele exploitatie en voor het economische nut van spoor- en tramwegen te waken, daar is dit feit toch absoluut uitgesloten.

De goedwillende lezer vergist zich; de feiten zijn ongeveer zooals zij door „Bandoenger“ gesignaleerd zijn en men heeft hier weer een bewijs voor de stelling, dat drie op zich zelf bekwaame mannen, verenigd, een onbekwaame bedrijfsleiding vormen.

Tevens van de juistheid van de uitspraak

van Deutschland's grootsten organisator: „Geschäfte müssen monarchisch verwaltet werden. Kollegien arbeiten selten schlecht aber im besten Fall mittelmässig.“ Hier toch doet zich een geval voor — het zeldzame dan — dat een driehoofdig college een tramlijn exploiteert op eene wijze, welke met elk begrip van gezond beheer spot en welke in flagranten strijd is met de wijze woorden welke door den heer Asselbergs, onder het opheffen van een glas champagne, gesproken werden.

Is commercieele opzet en economisch inzicht dan vreemd aan de directie der spoorwegen? Theoretisch in geenen deele. In het door den tramweg doorsneden terrein worden groote vindplaatsen van zand, kalisteen en breuksteen aangetroffen, welke door de S. S. geëxploiteerd zouden worden „om den schadelijken invloed van tusschenhandelaren uit te schakelen.“

Bandoeng's bouwers glunderden toen zij dit hoorden. Nu zou de tijd van billijke bouwmaterialen weer aanbreken. Geregeld vervoer was gewaarborgd, immers op deze tramlijn zou de janboel met de wagenverstreking niet voorkomen, welke maakt dat bijv. vervoer van Nagrek-tras naar Bandoeng practisch onmogelijk is. Door eenige redenaars bij de openingsplechtigheid van de tramlijn werd dan ook op dit materialen-vervoer geklonken.

Het hoera-geroep is nog niet verstornd of de bouwers bemerkten, dat zij van den regen in den drup zijn gekomen. Wel zijn zij aan die lamme prijsopdrijvende tusschenhandelaren ontkomen, maar zij vielen in handen van een staatsbedrijf, dat voor zich een extra O. W.-tje opeischte. En zelfs in die mate, dat bijv. de twee grootste afnemers in Bandoeng: de dienst van gemeentewerken en het gemeentelijk bouwbedrijf de klandise aan de S. S. opzegden. Behalve toch dat de S. S.-wagens veel minder bevatten dan de vrachtbrief aangaf en waarvoor betaald moest worden, waren de prijzen zoo exorbitant hoog, dat langere afname eenvoudig onmogelijk was.

De kalisteen, breuksteen, zand kwam 20 à 25 pCt. duurder dan wanneer het op de oude wijze werd aangevoerd. Zelfs bieden karrevoerders aan om de breuksteen plm. f 2. per kubieke Meter goedkoper op het werk te leveren dan per tramlijn mogelijk is. Edoch, dit gaat niet, want de „prijsopdrijvende tusschenhandel“ is door de S. S. uitgeschakeld, „Bandoenger“ vroeg: Is het niet om te gillen?

Wij zijn zwartgalliger en vragen: Is het niet om te huilen? En minder nog om de feiten zelve, dan wel als symptomen van de geschiktheid der leiding van ons grootste en eertijds zoo goed georganiseerde staatsbedrijf.

„Bandoenger“ roept den gewestelijken raad in 't geweer; waar de belangen der gemeente met een dergelijke waanzinnige exploitatie het meest gemoed zijn, vertrouwen we dat in de a.s. gemeenteraadszitting stemmen zullen opgaan om de grieven daar te brengen waar zij hooren: bij den directeur van Gouvernementsbedrijven, bij den Landvoogd en bij den Volksraad.

Nederlandsch-Indië

KERKNIEUWS.

Protestantsche kerk: te Bandoeng Zondag a. s.'s morgens 8 uur Maleische dienst (heer Samson) en 9 1/2 uur Hollandsche (ds. De Vries), afscheidspreek.

R.K. Kerk te Bandoeng.

Vrijdag, 4 Maart, 1ste Vrijdag van de maand, te half zeven: H. Mis met instelling 's Namiddags te half zes: Lof. Zondag 6 Maart te half zeven Kindermis. Onder deze H. Mis Algemeene Communie voor de leden van den K.I.B.

te half acht: Gezongen H. Mis met lijdens meditatie. te negen uur: Stille H. Mis met lijdens-meditatie.

's Namiddags te half zes: Kruisweg. N.B. Zondag 6 Maart, te acht uur: H. Mis met preek te Garoet.

Gereformeerde kerk (Naripan No 11): Zaterdag 5 Maart a.s., 6 uur n.m.: Huwelijks-inzegging (ds. A. Pos missionair predikant van Solo).

Zondag 6 Maart a.s., 9 uur 30 v.m.: Hollandsche dienst. Voorbereiding H. Avondmaal. — Dezelfde. 6 uur n.m.: Dezelfde.

Leger des Heils (Sumatrastraat): Zondag v.m. 8 uur: Kinderbijeenkomst. Zondag v.m. 9 uur 30: Openbare heiligsamenkomst (Adjutant H. Loois). Zondag n.m. 4 uur 30: Maleische samenkomst (Lt. kolonel Visser). Zondag n.m. 7 uur: Openbare verlossings-samenkomst (Adjutant H. Loois).

JAARBEURS - STEUN!

Hebt ge reeds een postwissel of een kennisgeving van steun gezonden aan het adres van den heer Schadee, Nasaulaan 51 alhier?

Zoo niet, doe het dan heden!
De inzameling zal 15 Maart gesloten worden.

Door het Steun-comité Jaarbeurs werden nog de volgende bijdragen ontvangen:

Jap Loen	f 100.—
Tjap Bian Tjoan	„ 50.—
Tak Mataram	„ 25.—
Ong Kay Tek	„ 25.—
Toko Tek Kiong	„ 25.—
Toko Soenda	„ 25.—
Tan Djin Gie	„ 25.—
Elita Biograph	„ 600.—
Nederl. Handel Mij. Batavia	„ 1000.—
Nederl. Handel Mij. Bandoeng	„ 100.—
Oey Keng Tjay & Co. Cheribon	„ 100.—
internationale Batavia	„ 500.—
Techn. Bureau Verhoop	„ 250.—
Java Bode	„ 50.—
Bat. Nieuwsblad	„ 25.—
O. van Vuuren	„ 25.—
J. C. Rentmeester Poerwoasrie	„ 10.—
P. J. Loopuijt	„ 10.—
P. Gerrits	„ 10.—

f 2955.—
Vorige opgave „ 40.928,73

Totaal f 43.883,73

DE JAARBEURS GAAT DOOR.

Het Jaarbeurs-comité besloot gisteravond om de Jaarbeurs te laten doorgaan.

L. J. MICHIELSEN †.

Dezer dagen meldde een Haagsch telegram „overlijden“ van het gewezen lid van den Raad van Indië Michielsen.

Nu woonden er te 's-Hage twee broeders, L. J. en W. J. Michielsen, die beiden een zetel in bedoelden raad hebben gehad.

De eerste ging omstreeks 1829, de laatste pas in 1904 met pensioen.

Het was niet duidelijk, wie van beiden overleden was.

Bij informatie bleek ons, dat de heer L. J. Michielsen gestorven is, zoodat de commentaren over den *self-made-man* W. J. M. — die eens als matroos voor den mast stond — in de pen hadden kunnen blijven.

VERKOOP REGERINGS-PADI.

De directeur van Landbouw zond het volgende rondschrijven aan alle hoofden van gewestelijk bestuur (behalve dat van Djokja):

Uit de aan dit departement ontvangen cijfers blijkt, dat in vele gewesten de verkoop van de gouvernementen-padi niet zoo vlot verloopt als men korten tijd geleden nog meende te mogen verwachten.

Het schijnt overbodig, na te gaan, wat hiervan in elk afzonderlijk geval de redenen zijn. Wel zal in het algemeen mogen worden aangenomen, dat de zeer lage prijs van de tweede gewassen en het daardoor ontstane groote prijsverschil tusschen deze voedingsmiddelen en de betrekkelijk dure gouvernementenrijst wel van grooten invloed zijn op den afzet. Ik meen daarom te mogen veronderstellen, dat een verlaging van den prijs van de padi allicht het debiet zal doen toenemen.

Gebleken is, dat in zeer vele afdeelingen een aanzienlijke surplus uit den verkoop van de voor het distributie-jaar 1919/1920 opgekochte padi is verkregen.

In hoofdzak waren de overschotten een gevolg van een lager werkelijk spillage-cijfer dan bij de prijsberekening was aangenomen. Ook voor 1920-21 is in de meeste gewesten bij de vaststelling van de verkoopsprijzen uitgegaan van een te verwachten spillage van 10 pCt.

Nu thans reeds belangrijke hoeveelheden padi zijn verkocht en in verband met de binnen niet te langen tijd te verwachten opheffing van het verbod van invoer van buitenlandse rijst en de daaruit voortvloeiende prijsdaling van de rijst, het financieel belang van het land vordert, dat voordien zoo veel mogelijk padi van de hand wordt gedaan, meen ik U HEDG. ter overweging te mogen aanbevelen het denkbeeld om de geldelijke overschotten aan te wenden tot verlaging van de prijzen der nog resterende padi en of beras, zoodanig dat op de geheele distributie geen verlies wordt geleden.

Mocht U van zoodanige verlaging een bevestigend vergrooten afzet verwachten, dan macht ik U al dadelijk, den maatregel toe te passen.

Uit vele goede

DE BESTE!

258 JACO CONSERVEN

(JAVASCHE CONSERVENFABRIEK Bandoeng)

Ofschoon ten deze de afdeelingen wel als eenheid zullen dienen te worden aangenomen, omdat zij ook bij den inkoop als zelfstandige deelen zijn beschouwd, meestal met hun eigen regelingen op het gebied van administratie en opschuring, kan er m. i. geen bezwaar bestaan, om, indien het reeds vaststaat, dat in een bepaalde afdeeling van een gewest een overschot uit den padi-ogkoop zal worden verkregen, dit overschot aan te wenden tot verlaging van den prijs van de padi in één of meer andere afdeelingen van datzelfde gewest, waar de padiverkoop minder vlot gaat.

Voor mededeeling van de resultaten, waartoe een nadere berekening van de padiverkoopsprijzen U hebben geleid, houd ik mij gaarne aanbevolen.

DE VAN DEVENTERSCHOOL IN SEMARANG.

De „Mr. C. Th. van Deventer - school“, welke te Semarang staat te worden opgericht, en welke zal dienen om de nagedachtenis van den jurist te eeren, beoogt, naar we in een door het comité tot inzameling van fondsen voor dat doel uitgegeven brochure kunnen lezen, het Javaansche meisje op te voeden voor de taak, die der vrouw nu eenmaal van oudsher is toebedeeld.

Vele meisjes zullen later huismoeder worden. En wat wordt dan van haar verwacht? Dat zij in staat zijn, te zorgen voor de huishouding, voor het eten; dat zij kinderen kunnen verzorgen, een zieke verplegen; dat zij het naaien en verstellen van huishoudgoed en kleeren verstaan en ook andere handwerken kunnen vervaardigen. En bovenal, dat zij haar kinderen een goed voorbeeld en een beschafde opvoeding kunnen geven.

De cursus zal drie jaren duren — bij voorkeur worden interne leerlingen geplaatst. Wel kunnen ook dagscholieren worden geplaatst, doch deze staan — zoo ze niet ook buiten de schooluren onder leiding van onderwijzeressen huisvrouwelijke bezigheden verrichten — ten achter bij de inwonende leerlingen.

Het personeel, dat aan de school verbonden is, zal voorloopig bestaan uit: de directrice, een leerares voor de huishoudelijke vakken, een onderwijzeres voor de Indische talen, een dame voor de huishouding. Terwijl bij de vorming van het 2de en 3de leerjaar respectievelijk in 1922 en 1923, telkens een onderwijzeres toegevoegd zal worden.

Het onderwijs, dat in de Hollandsche taal gegeven zal worden (uitgezonderd de lessen in de Indische talen), omvat de volgende vakken: Nederlandsch. Rekenen. Huishoudkunde (koken, wasschen, voedingsleer, kinderverzorging, gezondheidsleer enz.). Handwerken (fraaie- en nuttige handwerken, batikken), Kennis der natuur. Javaansch en Maleisch. Geschiedenis. Aardrijkskunde. Teekenen. Zingen. School- en kostgeld wordt bepaald naar evenredigheid van de inkomsten der ouders, terwijl bovendien voor dagscholieren, waarover hierboven reeds werd gesproken, dit tarief nog met vijf gulden per leerling wordt vermindert.

Meisjes van Kartini- of gouvernementen H. I. scholen kunnen met een verklaring van het hoofd der school, dat ze de 7de klasse met vrucht doorloopen hebben en niet ouder dan 16 jaren zijn, zonder examen toegelaten worden.

Andere leerlingen worden aan een klein examen onderworpen, dat gehouden zal worden op een nader te bepalen datum.

Opgaven van leerlingen worden door de directie ingewacht voor 1 April a.s.

Directrice der school is mevrouw F. A. Volkers-Schippers.

Ten slotte zij dan nog vermeld, dat de circulaire, aan welke wij bovenstaande gegevens hebben ontleend, werd uitgegeven in de Hollandsche, Javaansche en Maleische talen.

DE ASFALTEERING ONZER WEGEN.

Onze Soerabajasche correspondent schrijft ons:

Onze burgemeester ontving van zijn collega te Semarang een schrijven, waarin werd gewezen op het feit, dat de prijs van de door de D.P.M. te leveren asfalt voor het jaar 1921 was gesteld op f 25.— per 100 K.G. tegen f 10.— het vorige jaar.

Naar aanleiding hiervan, heeft de Semarangsche burgemeester Soerabaja voorgesteld om terzake gezamenlijk overleg te plegen en eventueel over te gaan tot aankoop van de hoogst noodige hoeveelheden asfalt voor het onderhoud der wegen.

Ofschoon het onzen burgemeester niet be-

kend was, of de door de D.P.M. geleverde asfalt ook geschikt was voor de export, verwachtte hij van een dergelijken verminderden aankoop door de diverse gemeenten toch een prijsverlaging van de asfalt door de D. P. M. Thans is gebleken, dat de door de gemeenten gebruikte asfalt wel in aanmerking komt voor export, en worden er vooral naar de buitenbezittingen, jaarlijks belangrijke hoeveelheden uitgevoerd.

In het bijzonder geschiedt de uitvoer naar Australië en Singapore. De directeur van gemeentewerken heeft het mededoen aan een actie als door Semarang voorgesteld, afgeraden. Dit zou slechts schadelijke gevolgen hebben.

Naar zijn meening lag het meer op den weg der gemeenten aan de regeering te verzoeken den dienst van het mijnwezen te belasten met een onderzoek naar het voorkomen van natuurlijk aalt in Indië en de mogelijkheid van exploitatie daarvan.

Zou in deze richting iets bereikt kunnen worden, dan zou de invloed hiervan op den prijs der D. P. M.-asfalt zich ongetwijfeld t.z.t. doen gevoelen.

De schadelijke gevolgen van bovengenoemde actie zijn gelegen in het feit, dat de D. P. M. het monopolie bezit voor de levering van asfalt. Door de meergenoemde actie kan het onderhoud der asfaltwegen en het asfalteren van nieuwe wegen ernstig belemmerd worden.

In overeenstemming met de technische commissie en de financiële commissie van den gemeenteraad is thans door onze burgemeester voorgesteld, overeenkomstig het advies van den directeur der gemeentewerken aan de regeering het verzoek te doen om het mijnwezen den bovengenoemden last te geven.

Door de abnormale stijging der asfalt prijzen, hetgeen de D.P.M. meent te kunnen doen, aangezien zij in de meening verkeert, praktisch gesproken, het monopolie voor asfalt-levering te bezitten, zal de gemeente voor uitgaven komen te staan, welke, met het oog op den financieelen toestand der gemeente, verre hare krachten te boven zullen gaan. Hoewel de grootst mogelijke zuinigheid betracht wordt, en de uitvoering van verschillende werken zal worden gestaakt, blijft in verband met den woningbouw, om te voorzien in den alles overheerschen woningnood, wegeaanleg in de ontstane nieuwe wijken, een dringende eisch.

Om niettemin toch eenigszins onafhankelijk te zijn van de ongehoorde prijzen der D.P.M. verdient het idee om den dienst van mijnwezen te doen belasten met een onderzoek naar natuurlijk asfalt, zeer zeker aanbeveling.

Men behoeft er niet aan te twijfelen, dat de regeering in dezen haar volle medewerking zal verleenen.

TIRTODANOEDJO GEDECOREERD!

De heer Tirtodanoedjo bericht in de *Oet. Hindia* de ontvangst van een schrijven van het comité Tirtodanoedjo aanbiedende behalve een geschenk in geld een bewijs van erkenning van verdienste in den vorm van een gouden borstsieraad.

Hij verklaart zeer getroffen te zijn door brief en geschenken, maar het meeste nog door de uitreiking van het borstsieraad, een gouden medaille, en de graveeringen daarop. Aan de ééne zijde het teken van de Djowo-Dipobeweging (waarvan hij voorzitter is), met daaronder in Javaansche karakters gegrift de woorden: „Piandeling roso Djowo“ (vertrouwen in het Javanisme) en aan de keerzijde een door een pijl doorboord menschenhart, het teken der liefde, met aan weerszijden de initialen T. en D. in Latijnsche karakters, evenals het randschrift, luidende: „Kepertjajaan atas rasa kebangaan“ (geloof in nationalisme).

Schrijver brengt voor het geschonkene dank, maar betuigt dat de daden, welke aanleiding hebben gegeven tot deze betuigingen van liefde der broeders en partijgenooten, voor hem slechts plicht waren geweest.

„PASTOOR SERVAAS.“

Het is ruim een jaar geleden dat te Bandoeng het laatste werk van den heer Hans van de Wall, „Pastoor Servaas“, onder zeer ongunstige omstandigheden opgevoerd werd.

Een week vóór de opvoering werd de heer Van de Wall ziek er dus moest het gezelschap onder de onverwachte leiding van een ander spelen.

De heer Van de Kamer, die een der hoofdrollen zou vervullen (hij had haar reeds acht maal gespeeld), kreeg een dag vóór het vertrek van Batavia-hooge koorts. Een telegram aan mr. Van Dijk, die de titelrol vervult, op den dag der opvoering 's morgens te half acht van Batavia verzonden, gewerd hem eerst 's avonds te half acht, toen er niets meer aan te veranderen viel. Onvoorbereid heeft toen een ander lid van het gezelschap de rol van den heer Van de Kamer op zich moeten nemen.

Intusschen was ook Mevr. Van de Wall, die mee zou spelen, verhinderd geworden door de bevalling van hare dochter, bij haar aan huis.

Men kan begrijpen, dat door al die tegenslagen de voorstelling van „Pastoor Servaas“ te Bandoeng een groote teleurstelling is geworden.

Sedert dien tijd heeft de schrijver, en ongetwijfeld ook de executanten, gehunkerd naar een gelegenheid, om revanche te nemen en „Pastoor Servaas“ voor het Bandoengsche publiek nog eens te vertoonen, maar dan in de perfectie.

Naar wij vernemen, zal deze gelegenheid zich spoedig voordoen en het gezelschap op den 12den Maart van de sociëteit Concordia de reprise geven. Wij zijn overtuigd, dat deze voorstelling van het elders zeer bekende en gewaardeerde toneelwerk het succes zal hebben, dat het verdient.

CONCORDIA-CONCERT.

Programma van het concert op Donderdag 3 Maart, te geven door het orkest der socië-

teit Concordia, onder leiding van den heer R. La Volpe

1. Le barbiere de Seville. Rossini.
2. Intermezzo de l'Opera: Ouverture. Giordano.
3. Cavalleria Rusticana. Mascagni.
4. Madame Butterfly. Puccini.
5. Rigoletto. Verdi.

BOND VOOR EVANGELISATIE.

De afdeling Bandoeng van bovengenoemden bond houdt Donderdagavond in de Zendingkerk op Kebon Djati hare jaarlijksche ledenvergadering. De bedoeling is er tevens een gezelligen avond van te maken.

DIES NATALIS DELFTSCH STUDENTEN-CORPS.

In aansluiting op ons vorig bericht, kunnen we nu mededeelen, dat de oud-leden van het Delftsch Studentencorps zich voorstellen, gebruik makende van het gunstig klimaat onzer veste en van hare centrale ligging ten opzichte der drie andere hoofdsteden van Java, het 73-jarig bestaan van hun corps te vieren door een gemeenschappelijke maaltijd ten huize Kuyt en Versteeg alhier op Zaterdag 26 dezer. Aan deelnemers wordt verzocht, zich op te geven aan den heer Ir. A. Brzesowky, Logeweg 25, Bandoeng. Per advertentie zal het bovenstaande dezer dagen in ons blad en in de voornaamste dagbladen der kuststeden nog nader worden bekend gemaakt.

Der traditioneele vroolijkheid der Delvenaars en der ex-Delvenaars indachtig, twijfelen wij er niet aan, of de reünie bij Kuyt en Versteeg zal wel weer hoogst verdienstelijk worden.

VROUWEN-LIJK GEVONDEN.

Hedenmorgen is voor de Chineesche kerk (bij Andir) het lijk eener onbekende Chineesche vrouw gevonden.

De politie constateerde dat geen teekenen van uiterlijk geweld aanwezig waren.

Teneinde het vervoer van het lijk te doen bewerkstelligen, werd het ziekenhuis op Tjilintah opgebeld, doch daar verwees men naar den plaatselijken gezondheidsdienst en op dat kantoor was niemand aanwezig.

Een minder fraaie boel! Eindelijk wist men het zoo te plooiën, dat door de zorgen van den Chineeschen wijkmeester het lijk naar het hospitaal werd overgebracht.

VERLOFGANGER.

Naar men ons meldt vertrekt de heer Godthelp, onderwijzer ter stede, 16 dezer per ss. *Rembrandt* naar Holland.

AFSCHEIDSAVOND.

Wel vernemen, dat de dames Burskaya en Feodorova en de heer Chrijanovsky, zeer bekende leden van het thans ontbonden Russische opera-gezelschap, aantaanden Zondag alhier een afscheidsavond zullen geven in de „Concordia“.

Zij brengen hun eigen accompagnement mee. Woensdag d.a.v. vertrekt het drietal met de overige leden der Opera, die den heer Feodoroff getrouwd bleven, naar Amerika.

In Japan voegen zich nieuwe krachten, uit Harbin overgekomen; bij hen en dan wordt een ensemble gevormd, dat op tournee gaat in de Vereenigde Staten.

Het zal Miss Burskaya en hare gezellen, hopen we, Zondag niet aan belangstelling ontbreken!

LANGS DE STRAAT.

Een medewerker meldt ons:

Niet alleen de kruideniers-waren trekken. De heer Gemini van de post gaat in de zeep. De heer Van de Kastele van de S.S. gaat in de melk.

De eenige opzichter der Waterleiding Fax is van een 1½ M. hooge ladder gevallen en heeft 2 beentjes in zijn pols gebroken. Daar zal hij wel drie maanden mooi mee zijn.

De politie was vlug bij den brand op Tjirajom, doch de stoombrandspuit niet en deze moest nog een tijdje prutsen voor zij water kon geven. 't Vuur was bijna uit, toen hij begon te spuiten en men ruimde de brandstof na 't blusschen niet op, zoodat die later weer begon te branden.

Men weet toch dat dit soort brandstof van onder doorsmeult. Gelukkig was er veel hulp bij 't opruimen, later.

De hydrant tegenover het kantoor der Waterleiding loopt dag en nacht. Dit ter informatie van dat kantoor!

't Bericht over het krontjongen op Passir Kaliki heeft geholpen; maar de prostituties zijn er nog en 't zware dobbelen heeft ook nog niet opgehouden.

Int. en Chin. bakkers moeten hier voor 't meel meer betalen dan den marktprijs, die de dagbladen vermelden, ook de heer Jacobs, en daarom bestelde hij meel van Batavia, maar 't kwam op 't zelfde neer. Als men aan makelaars opdraagt te koop tegen marktprijs, kan 't brood en banket goedkooper worden.

In den trein van Batavia naar Bandoeng overleed gisteren een Inlander. Het lijk werd bij Tjikampek uit den trein verwijderd.

OUDHEIDKUNDIG VERSLAG.

Van den oudheidkundigen dienst in Ned.-Indië ontvingen we het oudheidkundig verslag over het 2de kwartaal 1920, uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

We lezen er uit, dat de uitgave van een korte gids voor de Oost-Javaansche oudheden wordt voorbereid.

Het boekwerk bevat verder belangwekkende gegevens en keurige illustraties.

HET IS VEILIGER IN ENGELAND.

Wij lezen in de *Strait Times*, dat er zich waarschijnlijk omstandigheden zullen voordoen, die het noodzakelijk maken, dat de reis van den prins van Wales naar Indië met 2 jaar wordt uitgesteld.

Vermoedelijk houdt dit verband met den minder gunstigen politieken toestand van Britsch-Indië

JAPANSCH SCHEERKWASTEN.

De kwestie der Japansche scheerkwasten is weer eens ter sprake gebracht door de gevallen van anthrax (negen-oog), welke zich onlangs te Melbourne hebben voorgedaan.

Den voorzitter van de commissie voor de openbare gezondheid aldaar is het gelukt de scheerkwast machtig te worden, welke een der lijders gebruikt had voor hij door anthrax werd aangetast. Deze kwast, leverde positieve resultaten op.

Aan den heer Massy Greene werd verzocht, met het oog op het infectie-gevaar, den invoer van Japansche scheerkwasten te verbieden, ook van die, welke van een regeeringcertificaat zijn voorzien.

De commissie heeft de kwestie in studie genomen en zal er vermoedelijk bij de regeering op aandringen om het verbod uit te vaardigen.

DE STRAF.

Vijf en zeventig leden van het Manillaneesch politiekorps, die deelgenomen hebben aan de ongeregelheden in December j.l., zijn wegens verraad elk tot 10 jaren gevangenisstraf veroordeeld.

EEN BEESTMENSCH.

Onlangs heeft een voormalige kapitein van het Chineesche leger in de provincie Kirin zijn vader, moeder, twee broers, twee zusters, een neef en twee dienstboden van zijn familie vermoord, omdat zijn vader, kolonel Tsao Loa Hu, weigerde hem 50.000 dollars te geven, ten einde hem in staat te stellen een Russische weduwe te trouwen.

Op 31 Januari stond de moordenaar voor het Chineesche militair gerechtshof te Fuchiantien terecht, aldus meldt de correspondent van het *Asiatic News Agency* te Harbin.

De dader, een jonge man van 28 jaar, werd ter dood veroordeeld.

Daar dit feit eenig is in de crimineele geschiedenis van China, is er van verschillende zijden bij de autoriteiten op aangedrongen, om Tsao Ta, zoo heet de moordenaar, op de voornaamste plaatsen te kijk te stellen als afschrikwekkend voorbeeld voor anderen.

Na zijn terechtstelling—hij zal namelijk onthoofd worden—zal zijn hoofd gedurende 3 dagen op de plaats, waar hij den afschuwelijken moord pleegde, worden opgehangen, ter bezichtiging voor het publiek.

WEERBERICHT.

Temperatuur:

	6,30 uur 18,4
Heden	1, uur 28,2
Regenval:	0,8 m.m.

PASSAGIERS.

Vertrokken hedenmiddag om 12 uur per s.s. *Kawi*, gezagvoerder W. J. Boon, van Tandjong Priok naar Rotterdam:

H von Adlershaus en echtg. Ang Eng Tjoen, P. J. Assenberg, mej. J. Bakker, G. Ballot, D. van Beusechem, J. P. Bierman, J. C. A. Bosschier en 2 kd., H. Boseler, C. Booy, Ch. G. v. Bronkhorst en echtg. P. v. Bronkhorst, W. A. Th. Burger echtg. en kd., W. P. Byleveld echtg. en 2 kd., P. J. Buys, mevr. L. Campbell, J. C. Celosse, J. Ch. A. de Chaufepié, J. J. M. O. Cools, K. J. van Damme en echtg. H. C. Eyer, mevr. de Wed. S. E. Feichter-Granpré Molière, H. Geerlings echtg. en 2 kd., J. W. Goedhart echtg. en kd., A. Goedkoop echtg. en kd., G. de Groot echtg. en baby, mevr. v. Haastert en baby, mevr. de wed. C. Hanjoel en kd, P. Hardebol, J. J. v. Helsingden en zoon, mevr. de wed. S. W. Heuchemer, en 2 kind, E. Hoenson, F. F. Hoogvelt echtg. en 5 kd, J. Ph. Hop echt. en 2 kd, N. Hondius v. Herwerden, A. M. Hubregtse, J. Hulshoff Pol en echtg. F. Hummel, mevr. J. Jongman en 3 kd, J. Hoffdijk, G. Keers, mej. J. C. L. Keers, A. Konrad, H. v. Lennep echtg. en kd, Jhr mr R v. Lennep, B. T. Liem echtg. en zoon, A. Maan echtg. en kd, A. Mioulet, A. Mulder, H. J. Naumann, O. W. de Nobel en echtg. H. M. Nabout, mevr. H. M. P. C. Obbens, H. W. v. Osch, dr. J. Over en echtg. mevr. H. Palm, mej. E. Petterson, G. Plettenburg, J. H. Pennent, Z. J. H. Rietberg en echt, G. J. Rik W. P. de Ruyter H. Ruyter, F. D. L. Stadhouders, en echtg., L. E. V. Sterrenburg, en echtg., B. G. Stikvoort, C. J. v. Soest, echtg., en kd., H. Stuy. echtg., en kd., H. Telleman, R. M. Thabrie, en echtg., R. A. W. v. Triek, echtg., en 2 kd., Mevr. J. M. L. Vente, en kd., C. C. Verhagen, echtg. en kd., Mevr. E. A. Vernes, C. J. Vinju, echtg., en 2 kd., P. Vos, en echtg., R. de Vries, A. G. de Vrij, echtg., en kd., W. J. Westerkamp, echtg., en 4 kd., F. Weynschenk, en echtg., J. A. Wewer, G. Wirs, en kd., O. L. Zimmermann.

CORRESPONDENTIE.

W., alhier.—Het bericht over „Kroezenstaalfabricage in Indië“ stond reeds in onze ochtendeditie van Vrijdag jl.

Bona fide-jager.—Wij kunnen uw stuk niet plaatsen, voordat wij U over de zaak gesproken hebben.

Overzicht der Inlandsche Beweging.

De leider van de communistische vakorganisaties, Semaon, heeft dezer dagen verklaard, dat het een moeilijk jaar zal worden voor de groote vakverenigingen, omdat de economische verhoudingen in de tegenwoordige kapitalistische wereld van dien aard zijn, dat de werkgevers wel niet negen bevonden zullen worden eischen tot lootsverbetering en verhooging van grondhuren toe te staan. Zoodat de vakverenigingen een zwaren strijd te strijden zullen hebben tegen dat booze kapitaal. Het is een zeer juiste opmerking en de aard van de tegenwoordige kleinere strubbeling van werkgevers met hun werkvolk zijn al van dien aard, dat elke op zichzelf een voorproefje genoemd kan worden van hetgeen wacht, als straks met nieuwe eischen gekomen zal worden en nieuwe afwijzingen daartegenover zullen staan.

Van Inlandsche zijde is dezer dagen medegedeeld dat de stakers van de suikervabriek Sragi onder leiding van de organisatie een kalme bijeenkomst hebben gehouden, op welke werd besloten de staking vol te houden tot de fabriek bereid zal zijn bevonden de nieuwe eischen weer in te trekken. Men wil geen kans loopen op onverwacht ontslag vanwege het maatschap der vakvereniging, men heeft evermin lust om de Zondagbetaling te missen die gewoonlijk wel uitbetaald werd en men wil dat de bemoeienis van de onderneming met den inkoop van padi zal worden voortgezet. De fabriek zal dus de normale gewoonten kunnen behouden en het werkvolk weer aan den arbeid krijgen.

Dat Semaon tevens druk ageert voor versterking van de vakvereniging waarvan hij voorzitter is, namelijk die van Spoor- en Tram-personeel, ligt voor de hand, maar dat hij tevens ageert voor een drukkerij die eventjes f 65.000 zal kosten, doet vreemd aan, omdat deze gelden moeten komen van de leden en ongetwijfeld zulk een bijzondere heffing een terugslag zal brengen in de contribueering voor de verenigingskas en het weerstandsfonds.

Hoe deze vereniging er financieel voor staat kan men gewoonlijk lezen in het vakorgaan *Si Tetap*, dat elke maand eens verschijnt. Hieruit blijkt dat er elke maand ongeveer f 3000.— aan contributie binnenkomt en dat de weerstandskas ultimo December f 4841.66, bedroeg. Verder worden er gelden gegeven voor enkele bijzondere doeleinden, zoodat er heel wat voor de vakvereniging gegeven wordt maar die bezit dan ook meer dan vijf duizend leden. Hoewel men 'daarbij in aanmerking moet nemen dat van die acht duizend 5000 leden zijn met minder dan f 50.— maandelijksche inkomsten.

De Vereeniging heeft een kantoor en een orgaan die beide natuurlijk nogal wat kosten, maar men houdt de kosten inderdaad zoo gering mogelijk en de leiders hebben er niet veel voordeel van, het is inderdaad een baantje dat meer voor de eer dan voor de inkomsten wordt geëntameerd en uit liefde voor de beweging. Semaon is voorzitter en de secretaris is afwezig, verder zijn er enkele klerken en daarmee uit.

De vereeniging van pandhuispersoneel ziet er geweldiger uit. Wanneer we de huishouding daarvan nader beschouwen, constateeren we een veel te groote uitgaaf tegenover de inkomsten, zoodat men op die manier niet spoedig tot een weerstandskas komen zal van beteekenis. Aan de hand van de jongste verantwoording van Juli tot en met December van het afgelopen jaar worde dit even uiteengezet.

De verantwoording zelf is niet anders dan een opgave van alle inkomsten en een opgave van alle uitgaven; voldoet natuurlijk wel als algemeene controle, maar is niet voldoende om een inzicht te geven in de vooruitzichten, het is niet anders dan een inventarisatie die geen beeld geeft van de toekomstige verwachtingen. Men oordeelt: aan de zijde der ontvangsten staan vermeld de volgende posten contributie f 29619 (we verwaarloozden de centen) in de kas der afdelingen f 79.— voorschotten f 918, bijdragen voor de drukkerij f 15720, diversen f 14.— giften voor den heer Sosrokardono f 179, totaal f 46532, saldo ultimo Juni f 2880.—

De inkomsten bedroegen dus in totaal f 49412, een aanzienlijk bedrag voor een vakvereniging die nog zoo jong is en waarbij men nog zoo weinig ervaring kan hebben.

De uitgaven evenwel bedroegen bijna evenveel, te oordeelen naar de opgave, namelijk: salaris personeel f 5342, mevrouw Sosrokardono f 900, redactie f 580, oppas bureau f 173, voorschotten f 1400, huur kantoor f 800.— inventaris f 814, weerstandskas f 2175, uitkeering f 4025 reis- en verblijfskosten f 2548, transportkosten f 193, telegrammen f 220, postwaarden f 1085, drukwerken waaronder het orgaan f 3790, verlichting f 11.— onvoorziene uitgaven waaronder contributie vakcentrale f 558, schrijfbuhoeften f 289, kasafdeling f 2107, bijdragen drukkerij welke afgedragen zijn aan de administratie dier drukkerij f 13055, die welke aan de leden teruggegeven zijn f 340, diverse kosten f 1040.

Totaal dus f 42145 zoodat er in kas een saldo was van f 7266.—

Men krijgt hierdoor evenwel een slechteren indruk dan noodig is, want de weerstandskas is vergroot met f 2175, terwijl de drukkerij-gel-

den vermoedelijk besteed zijn of zullen worden om een drukkerij te koop, zoodat deze gelden geen gewone uitgaven vormen maar kapitaal zijn.

Het is jammer voor een duidelijk inzicht in de financiële aktie van deze groote vereniging, dat er geen verklaring bij gegeven is van hetgeen met de drukkerijgelden al is gedaan, aangezien men uit de kwestie van de drukkerij der P.G.H.B. weet, dat de koop daarvan niet is doorgegaan, waardoor men een kansje gemist heeft om op een koopje aan eenig materiaal te komen.

Wanneer men de drukkerijgelden van de inkomsten en uitgaven afrekent, komt men tot een totaal aan inkomsten van f30811 en van uitgaven van f28750, zoodat er een saldo is van f2061, plus het saldo van Juni, terwijl aan de weerstandskas is gegeven een bedrag van f2175. De uitkeeringen van ruim vier milie worden niet toegelicht maar mogen worden beschouwd als in het oog der organisatie zeer nuttige uitgaven waarvoor onder meer de vereniging reden van bestaan heeft. Nu heeft men dit jaar veel kosten gehad met reizen en trekken in verband met moeilijkheden waarin leiders zich bevonden, zoodat enkele posten bijzonder hoog zijn geworden, maar toch mag worden geconstateerd dat men te royaal leeft van de aanzienlijke inkomsten te veel uitgeeft. Niet zozeer voor personeel want die betaling is niet zoo schreeuwend hoog, maar aan allerlei uitgaven welke de leiding noodig had.

Nu zal voortaan ongetwijfeld de post drukkosten weer teruggevonden moeten worden bij de drukkerij-inkomsten, maar dat had toch in December ook al het geval kunnen zijn omdat men toen al op de eigen drukkerij drukte. Van inkomsten dier drukkerij is evenwel niets te merken. Dat is een leemte. Of het bedrag der genoemde kasafdeeling bestaat in kasgelden? Vermoedelijk niet, want dan had dit bij het saldo genomen moeten worden, zoodat dus ook niet duidelijk is wat deze post bedoelt.

Te concludeeren valt, dat het in het belang der vereniging en van een goed inzicht in den stand der middelen aanbeveling verdient een goed boekhouder ermee te belasten om eens in de zooveel maanden een verantwoording op te maken. Zoo een, dat de leden er wat aan hebben. Hoewel het ongetwijfeld bij de leden in zeer goede aarde zal zijn gevallen, dat men dergelijke verantwoordingen tenminste geeft en dus in het algemeen kan worden nagegaan waar de gelden blijven.

De afdeelingen van deze vereniging doen het bestuur niet na met dit streven om ke-trangan te brengen, want de meeste laten gewoonlijk niets van zich hooren en die welke wat vernemen laten, hebben niet veel te rapporteeren, haar kassen bevatten maar weinige pegulanten: van de regentien die aan het einde van het jaar opgave deden, bedroegen de saldi van nihil (nog wel Batavia) tot twintig heele guldens.

De andere verenigingen van beteekenis volgen het voorbeeld van indienen van verantwoordingen, zoodat dit jaar ongetwijfeld de kritiek op financieel beleid van de organisaties der inlandische beweging niet meer zoo scherp zal behoeven te wezen. De centrale S. I. zal dezer dagen een financieele verantwoording brengen waarmee het dagelijksch bestuur druk bezig moet zijn, aangezien de heer Tjokro, die er zelf een maken zou, er den tijd niet voor hebben zal.

Hij is namelijk weer met de leiding van zijn Soerabaiasche blad bezig en heeft trouwens alle gegevens voor de verantwoording al aan het dagelijksch bestuur gegeven dat de verantwoording dus in zijn geest zal opmaken. De kwestie van de auto wordt vermoedelijk opgelost door het bijeenbrengen van gelden waardoor men deze bij den voorzitter weer zal inlossen zoodat ze weer eigendom wordt van de Centrale.

Een andere vereniging, die veel zorg besteedt aan de financiële zijde, is de vereniging van onderwijzers, die in het orgaan evenals vele andere bladen een rubriek heeft van in de afgelopen periode ingekomen gelden en spoedig wel met een verantwoording zal komen welke aanwijzen zal hoe deze middelen werden gebruikt. In Juli kwam binnen f26.— in Augustus f500.— in September ruim f17.— Verdere gegevens staan ons nog niet ten dienste, zijn tenminste nog niet gepubliceerd.

Voor een vereniging van acht duizend en negentig leden is dat niet zoo veel, maar waar het hoofdbestuur vertelt is er de laatste maanden juist, en dank zij zijn actie, veel meer binnengekomen en is men vrij tevreden.

Uit een en ander ziet men, dat er heel wat gelden aan verenigingskassen worden besteed in het belang van de actie om meer inkomsten.

Er is den laatsten tijd nogal eens wat bekend gemaakt van de vereniging Mohammedia te Djokja, die een groote vlucht heeft genomen sedert een jaar of tien geleden Hadji Dachlan daarmee zijn propaganda voor een modern Mohammedanisme begon. Deze in de Vorstenlanden bekende figuur heeft ook op de centrale S.I. indertijd al invloed uitgeoefend door zijn groote kennis en ruime opvattingen van hetgeen het Mohammedanisme toestond.

De ingewijden zullen zich in dat verband de eerste bijeenkomst van afgevaardigden van de verschillende locale Sarekats Islam te Djokja in de Pakoe Alaman herinneren, toen daar van alle kanten vooral veel hadjis waren overgekomen om eens een en ander in het midden te brengen over de vereniging van Mohammedanen zooals zij zich dien dachten. Daar werden behalve andere huishoudelijke zaken toen behandeld godsdienstige onderwerpen uit de praktijk als de noodzakelijkheid van bemoeienis met de Mekka-gangers die afgezet werden al voor ze het land hadden verlaten. Men nam toen als het beginsel aan, dat de organisaties die men vertegenwoordigde zich bemoeien moesten met deze materie en men pondeks moest oprichten te Batavia en te Soerabaja en hulp verleen, inlichtingen verstrekken.

Daar werden wijze woorden van ter zake op de hoogte zijnde lieden gezegd, maar Hadji Dachlan had de adviseerende en steeds gezaghebbende stem, al was het voor hem een zware taak het algemeen noodzakelijk geacht standpunt te verdedigen, dat de Mohammedaansche vereenigingen daar gelden beleggen mochten bij banken en rente betrekken. Daar waren toen heel wat van die starre lieden die dat in strijd achtten met de letter der heilige wetten en daartegen opponeerden, maar handig en zelfs bekwaam wist Hadji Dachlan hen terecht te wijzen: Of die heeren zelven steeds hun gelden uitzetten zonder rente te innen? De aanwezigen waren alle zoo wijs zich die vraag zelf maar in stilte te beantwoorden!

De adviseur Dachlan of ketibanom is steeds adviseur gebleven van de S.I. en heeft ondertusschen zijn machtig wordende Mohammedia geleidelijk aan uitgereid en ontvangt naar we meenen zelfs subsidie voor zijn school in Kaoeman, Djokja. Eenigen tijd geleden is een en ander gepubliceerd geworden over de afdeeling onderwijs zoodat we daarover thans niets meer behoeven te zeggen. Wel echter moet vermeld worden dat de organisatie Mohammedia 26, 27 en 28 dezeren bijeenkomst houden zal, een congres, te Djokja, dat een zeer geweldige programma heeft. De eerste dag zal besteed worden aan huishoudelijke zaken, uitbrengen van verslag, benoeming eener verificatie-commissie enzovoort, want alles gaat zeer geregeld en dege-lijk. Den volgende dag zal Hadji Salim een voorstel verdedigen om ook Mohammedanen buiten Djokja tot lid aan te nemen, wat dus beteekenen zal een deur te openen voor een organisatie van Mohammedaansche propaganda, verder dan de Vorstenlanden.

Verder zullen er eenige voorstellen aan de orde komen van welke het voornaamste wel is, dat aan de Regeering verzocht zal worden godsdienstonderwijs te doen geven op de lagere scholen. Over deze kwestie is in vele vergaderingen van de Sarekat Islam op tal van plaatsen al herhaaldelijk gesproken.

Den avond van dien dag worden huishoudelijke zaken behandeld en den derden dag komen weer tal van voorstellen aan de orde als het voorstel om de zakát-gelden te verdeelen zonder aanzien van den godsdienst der personen, om een eigendokter aan te stellen, om een pondok te bouwen, om een drukkerij op te richten, enzovoorts. Den achtsten Maart zullen de leerlingen van de school te Pasar Gedeh overgaan naar een nieuw gebouw van de vereniging hetgeen met de noodige plechtigheid zal geschieden.

Uit de Pers.

DECEMBER-NUMMER „I. M. T.”

Eindelijk is dan het laatste nummer van het I. M. T. onder de oude redactie verschenen en zal de uitgeefster, de firma G. Kolff en Co. alleen nog zorgen voor een extra-aflevering ter opname van de stukken, welke reeds in den jaargang 1920 begonnen waren, doch niet beëindigd konden worden.

De kapitein van den generalen staf E. Sieburgh geeft eenige Middelen tot verbetering van de promotie van den infanterie-officier, bestaande in het invoeren van het divisie- en regiments-verband en vermindering van het aantal subalterne officieren.

’t Wordt waarlijk tijd, dat er nu ook iets gebeurt: „Die Worte sind genug gewechselt, nun lasz uns endlich Taten sehn.”

De 1ste luitenant der genie Van Suchtelen vervolgt z’n artikel „Opmerkingen over militaire telefoon-wisselborden” (centraalposten), waarvan het slot in het extranummer zal verschijnen.

Kapitein C. Marcus gaat voort met Een en ander over militairen dienstplicht voor Inlanders in de Fransche koloniën mede te deelen en behandelt thans de dienstplicht in Tunis, Algiers en Marokko. Slot volgt.

Het verhaal van den heldhaftigen ondergang van den Duitschen kruiser *Königsberg* is door den kapitein der infanterie A. M. W. van Renesse ontleend aan dr. L. Deppe, „Mit Letow Vorbeck durch Afrika”

Naar aanleiding van een artikel van de hand van ritmeester Thomson in het Juni-nummer I. M. T. over: Het seinen met spiegels, levert de kapitein van den topografischen dienst Goossens hierover eenige beschouwingen waarbij hij gelegenheid vindt het alzijdig onpractische van ons nieuwe seinreglement aan te toonen, terwijl tevens een loopje wordt genomen met de wijze, waarop in het Veld dienstvoorschrift het oriënteeren is behandeld.

Ten slotte geeft E. z’n meening ten beste over Kader-oefening in het terrein, waarin echter niets nieuws verkondigd wordt.

Hierna volgt het gewone overzicht van Nederlandsche en buitenlandsche militaire tijdschriften en de aanvullingsbegroting voor 1921, Indisch ontwerp, afdeeling IX (Oorlog); verslag van het onderzoek in de afdeelingen van den Volksraad en de Memorie van Antwoord.

Onder mededeelingen van de redactie legt de kolonel J.C. Pabst de redactie van het tijdschrift neer.

Ingezonden.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie.)

WEERLEGGING.

Bandoeng, 2 Maart 1921.

Aan de Redactie van de *Preanger Bode*.

Geachte Redactie,

Vergun mij in Uw blad te wijzen op enkele onjuistheden in het jaarverslag van het I.E.V.-

Bandoeng, opgenomen in Uw Ochtendeditie van heden.

Over onjuistheden van minder aanbelang zal ik heenstappen, maar ik moet hier wijzen op de onzinnige en misleidende voorstelling van zaken, als zoude ik na mijn aftreden als voorzitter eene protest-vergadering hebben uitgelokt.

Na mijn aftreden heb ik geen bestuurslid gezien, noch gesproken. Nu eerst, uit het in Uw blad opgenomen verslag, verneem ik dat er den 27sten Juni 1920 een protest-vergadering heeft plaats gehad, en wel een „beruchte”!

Wat er op die vergadering is besproken, is mij zelfs nu nog onbekend.

Hoe men heeft durven verklaren, dat die vergadering door mij is uitgelokt, is mij een raadsel.

U dankend voor de verleende plaatsruimte,

Hoogachtend:

OBERTOP.

TELEGRAMMEN

Buiten- en binnenlandsche telegrammen-dienst van de „Preanger Bode”.

DE LONDENSCHER CONFERENTIE.

Londen (Reuter), 27 Febr.

Lloyd George en Briand zijn niet aanwezig op de conferentie, zoodat Lord Curzon presideert. De Armenische delegatie, aan welks hoofd Mubar Pasha staat, welke de belangen der Turksche Armeniërs in Sharonian en de regeering van Erivan komen bepleiten, werden door Lord Curzon, graaf Sforza en enkele Fransche ministers op het departement van buitenlandse zaken ontvangen.

Zij bracht haar aanspraken op een grooter Armenië naar voren, op den basis van het verdrag van Sévres, waartoe dan het grootste deel van Cilicië zou behooren, als bescherming tegen agressieve pogingen.

De Turksche delegatie, aan welks hoofd Bekir Sami staat, werd daarna ontvangen. Zij beweerde dat bij het Turksch-Armenisch verdrag van 1920 Kars en Alexandropol, welke plaatsen door Kemalisten werden bezet, aan Turkije woren afgestaan.

Er werd opgewezen, dat de geallieerden dat verdrag niet erkennen.

Nubar Pasha ontving een telegram van den patriarch van Konstantinopel, waarin hij beweert, dat de Turken 85 pct. van de Armenische bevolking in de streken van Kars en Alexandropol vermoorden.

Londen (Reuter), 27 Febr.

Een communiqué zegt, dat de bijeenkomst op het departement van buitenlandse zaken in den namiddag gepresideerd werd door lord Curzon.

Met betrekking tot Koerdistan en Armenië verklaarde Behir Sami, dat de Koerden reeds op groote schaal vertegenwoordigd waren in de Nationale Vergadering van Angora en groote, plaatselijke autonomie genoten. Zij wenschten geen onafhankelijkheid.

Lord Curzon toonde aan, met betrekking tot Armenië, dat de mogendheden in het minst niet van plan waren af te stappen van hun belofte om een vereenigd staat Armenië te stichten. Het was in het belang, zoowel van de Turken als de Armeniërs, dat de grenzen vastgesteld werden en werden goedgekeurd door alle partijen, om Armenië alle districten terug te geven, waarvan het vroeger werd beroofd, en welke haar een waarborg zou zijn voor haar nationaal bestaan.

Berthelot, verzekerde nogmaals, dat het plan van Frankrijk was na terugtrekking van zijn militaire bezetting uit Cilicië, troepen in Cilicië achter te laten ter bescherming van de Armeniërs aldaar.

Op de bijeenkomst werd besloten de formele voorstellen aan den Oppersten Raad voor te leggen met betrekking tot de mogelijkheid om wijziging te brengen in de clausules van het Verdrag van Sévres betreffende Koerdistan en Armenië, gezien in het licht van de tegenwoordige gebeurtenissen.

AARDSCHOK.

Soekaboemi (Part). 2 Maart
Hedennacht om 3 uur 10 min. werd hier een vrij hevige aardschok gevoeld.

INDISCHE DIENST

HEROPEND.

Soerabaja, 2 Maart.

Gisteravond is het Simpang Restaurant feestelijk heropend door den beheerder, den heer Mulié.

Het restaurant werd druk bezocht. Het ging er zeer geanimeerd toe.

ZAAK - REGOUT.

Semarang, 2 Maart.

Regout, door wiens schuld 3 menschen bij een auto-ongeluk het leven verloren, is door den raad van justitie alhier tot 8 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

TEGEN SNELHEIDS-MANIAKKEN.

Semarang, 2 Maart.

De politie verscherpte de maatregelen tegen woeste autorijders, in verband met de vele ongelukken in den laatsten tijd.

Handel en Industrie

NABEURS.

Batavia, 1 Maart

Ind. L. 1919	419	419 3/4
Handels Bank oe	214	
Kol. Bank	222	
Amst Bank	182	
Certf Escompto	127	127 1/2
H V. A.	576	577
Simau	387	
Goalpara	350	
Perbawatie No. 54	140	
Poerworedjo	180	

DAGELIJSCH KOERSBERICHT.

van de effecten-notering der Handelsvereniging.

Onder de auteurswet van 1912.

Nadruk verboden. Niet in den Handel.

Batavia, 2 Maart.

Aandeelen	Afgedaan		Aange	
	Laag	Hoog	Gevr.	boden
Koers Koers. voor voor,				
Ind. Leen 1915	—	—	87	87 1/2
„ 1916	—	—	84	85
„ 1917	—	—	84 1/4	84 1/2
„ 1919	—	—	94 1/2	95
Java. Bank	—	—	315	330
Certif.	193	193	193 1/4	193 1/4
Handelsb.	213	213 1/2	213	213 1/4
Kol. Bank	220 1/2	221 1/4	221 1/2	221 1/4
Amst. Bank	—	—	181 1/2	185
Escompto	127	127	126 1/2	127 1/2
Certif.	127 1/2	127 1/2	127	128
Procl. Bank	—	—	108	110
Unie. Bank	—	—	100	102 1/2
H. V. A.	577 1/2	579	577 1/2	579
Internatio o e.	—	—	220	230
„ n.e.	—	—	220	—
Band. Kinine	—	—	1100	1300
Lindeteves	—	—	131	135
Unie	164	164	163	164
Japanlij	—	—	172	175
Rott. Lloyd	—	—	165	180
K. P. M.	—	—	137 1/2	140
N. I. S.	—	—	215	215 1/2
Delispor	171	171	170	172
Sem. Chr. Tr.	—	—	164	169
Sem. Joana. Tr.	—	—	125	140
Modjokerto Tr.	—	—	85	—
Bat Elec. Tr.	—	—	112 1/4	—
Insulinde	68	74	74	74 1/2
Oilmills	—	—	51	52
Simau	385	385	387 1/2	398
Tarakan	—	—	235	242
Redjang Lebong	—	—	75	—
Poerworedjo	180	180	179 1/2	180 1/2
N. I. Z. en Br. ex div.	150	150	140	160
Stork en Co.	—	—	107 1/2	—
Gas Mij	152	152	151 1/2	152 1/2
Maintz en Co.	—	—	80	90
Woning Mij	—	—	126	130
Soenda	—	—	100	115
D. en Waal	—	—	50	55
Teak en Hardlout	—	—	100	—
Tj. Zuid	—	—	2	9
7 pCt Gas Mij	—	—	102 1/2	107
6 „ N. I. Tr.	98	98	98	99 1/2
5 „ Gem. Batavia	80	80	79	—

SYTSMA & Co., Makelaars

Batavia - Semarang - Soerabaja - Bandoeng
209 — Telefoon 657 —

DAGELIJSCH KOERSBERICHT.

van de effecten-noteringen der Handelsvereniging Bandoeng.

Onder de auteurswet van 1912

Nadruk verboden Niet in den Handel

Bandoeng, 2 Maart 1921.

Bieden	Laten		Gedaan	
	94 1/2	94 3/4		
6% Ind. L. 1919	192	195		
Cert. N. H. M.	213	216		
Handelsb. (aand) o.e	222	223		
Kol. Bank	127	128		
Escompto (aandeel)	127	128		
Escompto (cert)	1100	1230		
Band. Kin	65	70		
Insulinde	160	167		
Unie	215	215 1/2		
N. I. S.	136	139		
K. P. M.	110	115		
T. B. Soenda	387	390		
Simau	130	135		
Lindeteves (aand)	88	90		
6 pCt H. der Nederl	108	110		
Stork en Co.	180	182		
Amst. Bank o.e.	170	175		
„ „ n.e.				

DE AMSTERDAMSCHER BEURS.

Amsterdam (Aneta), 28 Febr.

Handelsbank	213
Unie	166
Japanlij	176
Insulinde	85
Kol. Bank	214
Certificaten	195
H. V. A.	586
Poerworedjo	184
Internatio	212
K. P. M.	141
Lindeteves	129

RUBBERNOTEERINGEN.

Weltevreden, 2 Maart.

Een telegram uit Amsterdam ddo. 28 Febr. aan de Rubbervereniging meldt:

Crêpe noteert 69 cts, met zaken, sheet 58 cts met zaken.
Een telegram uit Londen ddo. 28 Febr. meldt:
Crêpe noteert prompt 1 sh. 1 d; bij levering op termijn 1 sh.

SIMON EN CO.'S ADMINISTRATIE-KANTOOR.

Naar het S.H. vernam zullen de agenten van Simon en Co.'s Administratie-kantoor te Soerabaja, Semarang en Batavia, resp. de heeren Roelofse, Mehlbaum en Burgemeestre, ultimo Maart den dienst van dat kantoor verlaten.

JAVASCHE BANK.

Bij de Javasche Bank is vervangend agent bij het agentschap te Pontianak de heer F. W. Carels, bij het agentschap te Palembang de heer C. J. van Persijn.

Lembangsche Melkerij URSONE

onder beheer van een eigen veearts
— heeft altijd beschikbaar —

Zuivere Koemelk

Tel. Bandoeng 119 118 Lembang 5.

Advertentiën

Verloofd:
A. P. VAN DER SMIT
en
R. REINDERS
Adm. G. L. H. „Tjihea“.
Patjet
Tjiandjoer 1 Maart 1921. 4258

Tot onze diepe droefheid overleed op den 19den Februari te Alkmaar onze geliefde echtgenoot en moeder:
Mevrouw M. Pantekoek-
geb. Beudeker.
Uit aller naam:
C. W. PANTEKOEK,
kapit. Mil. Adm. O. I. L.
en kinderen.
4296

Bij deze betuig ik ook namens ondergeteekenden mijnen hartelijken dank voor de betoonde deelneming bij het overlijden van mijne echtgenoot, Mevr. C. MEIJER-Freeth.
W. MEIJER)
J. LABBÉ) Bandoeng.
J. P. BANGERT)
fam. DE HAAS — Soerabaja.
4313

Arts J. OVER
a/b s.s. „KAWI.“
2 Maart p.p.c. 4066

Automobielen-Verzekering

Coulante Schaderegeling,
Telefoon 67. 10

Roept ONZE hulp in
voor het doelmatig samenstellen Uwer advertenties.
Wij berekenen U daarvoor
NIETS!
Adm. Preangerbode.
4310

Geen crediet te verlenen aan mevrouw C. J. PETRUS geboren LAUTENBACH aangezien ondergeteekende zich niet aansprakelijk wenscht te stellen voor eventuele schulden, door haar gemaakt.
S. J. PETRUS.
Emmalaan 2 Maart 1921. 4303

Familie TREU
is verhinderd te ontvangen. 4274

KENNISGAVE.

In verband met mijne terugkomst uit Europa, is de door mij verleende volmacht aan de firma Buijn & Co., met onderling goedvinden ingetrokken. 4268

Mevr. A. P. van Meeverden-Oudemans.
S. f. „Tjèpper“, Halte Tjèpper. N. I. S.

O. I. Officier, in het bezit van de Mercurius diploma voor Boekhouden, in de praktijk werkzaam geweest, zag zich gaarne in een administratieve werkring in Indië geplaatst. 4287

Salaris en overtochtscosten nader te regelen. Brieven aan D. TOEKAMP LAMMERS Brinkgreversweg No. 13. DEVENTER.

HUWELIJK

JONGMENSCH oud 29 JAAR, in de cultuurs werkzaam, zoekt langs deze weg in kennis te komen met JONGE DAME, ongeveer dezelfde leeftijd, om naar wederzijds goedvinden een huwelijk aan te gaan.

Brieven en portretten onder No. 4293 J. W. aan het Bureau van dit blad.

ATTENTIE.

Tegen zeer concurrerende prijzen verkrijgbaar

Bergsteentegels

n ALLE GEWENSCHTE AFMETINGEN.

Monsters ten onzen kantore te bezichtigen.

le TECHNISCH EN FINANTIEEL BUREAU
Katja-Katja Wetan 85.
De Directeuren,
F. E. HEIJLIGERS.
C. J. ARNOLD.
4294

Fransche Lessen

Grammatica, conversatie, handelscorrespondentie aangeboden door gedipl. leerares.
4302 Mej. E.J.C. KERN, (pav.) Schoolweg 1.
Gevraagd voor eene Melkerij in Soekaboemi

Ongehuwd Ambonees

vereischen: kunnen schrijven en lezen. Conditien nader overeen te komen.
Sollicitaties te richten bij MÜHLNICKEL, 4300 Vogelweg No. 10.

Met 1 April ter overname aangeboden huur van een ruim huis met flink erf nabij Braga, overname meubilaair verplichtend, billijken prijs. Brieven onder No. 4305 Bur. Pr. Bode.

H. H. JAGERS en NATUURLIEFHEBBERS.

Laat uw JACHTBUIT OPZETTEN door

WILLEM ENGELS

Koninkl. Praeparateur
Z WOLLE (Holland.)
Uitgebr. geillust. handleiding voor afvullen en conserveeren. 4283
Gratis en franco.

Te Huur,

dadelijk betrekken PAVILJOEN, twee vertrekken, eigen gemakken. 4219 Bevragen Willemstraat 7, Bandoeng.

MOTORRIJWIEL.

„PREMIER“, Eng. fabr., 3 versn., 5 P. K. TE KOOP
Bevragen bij „Velodrome“. 4270

Aangeboden

KAMER in het Villapark met of zonder pension. Brieven onder No. 4246 Bureau Preangerbode

PLANTER.

Biedt zich aan om een BETREKKING in de CULTURES in WEST-JAVA, spreekt JAVAANSCH. Brieven onder No. 4271 Bureau Preangerbode.

GEZOCHT

met ingang van 1 April a. s., slechts voor één maand

Klein Huis of Paviljoen met Eigen Gemakken — gemeubileerd of ongemeubileerd. Brieven onder No. 4285 Bureau Preangerbode

C. H. LUGTEN.

Architect

Lombokstraat 24 b. d. Riouwstraat
Telefoon 524 1154 Bandoeng

2e Met ingang van 1 Mei a. s. Schitterend gelegen, goed gebouwd Heerenhuis aan den Lembangweg, Electrisch licht, waterleiding. Auto garage.

Desnoods met langdurig contract.
3e Met ingang van 1 April a. s. Twee zeer goed gebouwde huizen aan de Bilderdijklaan (Villapark), Waterleiding. Auto-garage.

Te bevragen:
le Technisch en Finantieel Bureau
Katja-Katja Wetan 85.

Directeuren,
F. E. HEIJLIGERS.
C. J. ARNOLD.
4319

Bij de Reproductie-ateliers van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel kan voor den tijd van een jaar worden geplaatst iemand bekend met de vervaardiging van zink- en koperclichés op eene bezoldiging van ten hoogste f 250.— 's maands plus f 100 — duurtetoeslag.

Aanmelding schriftelijk of in persoon bij het Hoofd van gemelde ateliers te Buitenzorg. 4316

VRIJWILLIGE

- Openbare Verkoop -

op

Maandag, 7 Maart 1921.

des morgens ten 10 ure

in het lokaal van het vendukantoor te Soerabaja van:

Een perceel Recht van eigendom bij de verponding geregistreerd onder No. 284, gemeente of huisnummer 17, groot ca. 1035 M². gelegen in de Paradesstraat in het centrum der handelswijk (achter de oude schouwburg, bouw nieuw kantoor H.V.A.

Dit perceel is zeer geschikt voor Kantoor-gebouw en- of pakhuys. Het wordt vrij van hypotheek verkocht en is dadelijk te aanvaarden.

Verdere inlichtingen te bekomen bij OTTO HEYMAN p/a Vendukantoor. 3987

Vioolleeraar

J. de Vries 4307

Violist Trianon Trio — Tel. 1125 Naripan 2.

Thee-onderneming

in het Soekaboemische, vraagt voor spoedige indiensttreding

een Employé

met groote kennis van de fabricatie en op de hoogte van lichte administratie. Bekendheid met de Soendaneesche of Javaansche taal strekt tot aanbeveling. Salaris f 250.— en vele emolumenten. Sollicitaties te richten onder No. 943 „ANETA“ Weltevreden. 4315

Societeit „ONS GENOEGEN“.

Zaterdag 5 Maart
Cabaret-avond

met welwillende medewerking van den heer REIJPERT

Na afloop Bal

Prijzen der plaatsen: leden f 1.50, niet leden f 2.50 excl. st. belasting.
Plaatsbespreking: Vrijdag-avond van 7 tot 8 v. m.
Zaterdag-morgen en 5 tot 6 n. m. 4304

SOCIETEIT „CONCORDIA“

Zondag-avond 6 Maart, aanvang half 10

AFSCHEIDS-CONCERT,

te geven door

Miss I. Burskaya, Miss Feodorova en de heer Chrijanovsky, sterren der Russische Opera.

MET EIGEN ACCOMPAGNEMENT. ENTRÉE f 3.— PER PERSOON.

Plaatsbespreken bij den KASTELEIN. 4299

ZONDAG-OGHTEND 9—12 en 'S AVONDS vanaf 8 uur aan de CASSA.

Wij ontvingen een groote voorraad prima

TEEKENPAPIER

in een kwaliteit welke in jaren niet in Indië verkrijgbaar was. TOCH is de prijs SLECHTS 25 cent — en 30 cent per vel van 58×84 c. M.

Bovendien verleen wij bij afname van 1 riem (500 vel) een aanmerkelijke korting

BOEKHANDEL N.V. MIJ. VORKINK

Bandoeng 4282 Telefoon Boekhandel 215

Te huur
2 Kamers

4306 Te bevragen Pasir-Kaliki 87.

Te huur of te koop,

te Bandoeng GEMEUBILEERD of ONGEMEUBILEERD, huis op eersten stand, zeer geschikt voor dokter of advocaat, groot aantal kamers, w. o. eet-, zitkamer en suite, auto-garage, spen- en badkamer aangebouwd, vrij erf, gemakkelijke betalingsvoorwaarden. Brieven onder No. 4308 Bur. Preangerbode.

PERCEEL TE KOOP
Merdikalo, Bandoeng.
f 4500.— contant, f 9000 — hypotheek. Brieven onder No. 4309 Bur. Pr. Bode.

Gevraagd

voor zoo spoedig mogelijk een dame vd huishouding v h Sanatorium te Patjet.

Br. aan, of zich pers. vervoegen bij Mevr. MAAS GEESTERANUS te Tjiandjoer. 4317

Voor directe indiensttreding te Medan, gevraagd

BOEKHOUDER,

goed bekend met de moderne talen. Aanvangssalaris f 600.— met goede vooruitzichten. Sollicitatie-brieven met volledige inlichtingen omtrent persoon, vroegere en tegenwoordige werkring etc. in te zenden onder No. 950 Persbureau „ANETA“ Weltevreden. 4314

Gevraagd voor kantoor te Bandoeng een JONGE DAME voor lichte kantoorwerkzaamheden, tevens kunnende typen: Salaris f 150.— 's maands. Brieven onder letter C.B. aan het Bureau Preangerbode. 4311

TE KOOP

4 keur. huizen a. d. Naripanweg. Koopsom f 160.000. Kan f 135.000 hypotheek op blijven. Brieven onder No. 4312 Bureau Preangerbode.

Te Koop:

5 Zits Auto, merk STEARNS Knight, met Magneet-ontsteking en Carbid installatie. Alleen aan ernstige reflectanten proefrit toegestaan. Brieven onder No. 4326 Bureau Preangerbode.

Te huur.

1e ONMIDDELLIJK te betrekken.

Schitterend gelegen goed gebouwd HEEREN-HUIS, met complete inrichting voor den tijd van MINSTENS ZES MAANDEN aan BANDA-STAAT, vlak bij de jaarbeurs. ELECTRISCH verlicht aangelegd aan de waterleiding. Prachtig aangelegden tuin. Auto-garage. 4318

SLUYTERS & Co

BANDOENG

TELEFOON 67

VERZEKERING WAARBORGT BEZIT

78a

Arbeids-verhoudingen bij den Pandhuis- dienst.

II.

6. Gevraagd werd: dienstwoningen in de nabijheid van het pandhuis of anders huishuur-vergoeding.

Het is mij niet gebleken, dat er eenige aanleiding bestaat om het geheele pandhuis-personeel dienstwoningen te verstrekken en bij gemis daarvan een vergoeding toe te kennen. Met het oog op de bewaking van het pandhuis en van hetgeen zich daarin bevindt is het van belang, dat iemand in het pandhuis of onmiddellijk daarbij woont, maar met het oog op de belangen van den dienst behoeft men daarbij niet verder te gaan.

Het door den bond gevraagde, moet worden aangemerkt of als een verzoek om aan het personeel boven zijn salaris nog een zeer belangrijk voordeel te bezorgen of als een verzoek om een deel van dat salaris niet in geld te ontvangen, maar daarvoor in het genot te worden gesteld van een vrije woning.

Het is duidelijk dat er geen enkele aanleiding bestaat om voor het personeel van den pandhuisdienst thans incidenteel een regeling te treffen. Voorts kan worden aangetekend dat het salaris, indien het onvoldoende is, kan en moet worden verhoogd, waarover ik hieronder mijn gevoelen zal kenbaar maken.

7. Gevraagd werd: niet langer werken dan 8 uur daags, waaronder 1 uur schafttijd.

De pandhuizen zijn geopend van 7 uur v.m. tot 3 uur n.m. Het personeel is aanwezig van 6.45 v.m. tot 3.15 n.m. In dien tijd wordt 1 uur schafttijd gegeven. De totale werktijd is dus 7½ uur. Zoo noodig moet worden overgewerkt.

Voor overwerk wordt een vergoeding gegeven indien dit na 4.30 n.m. moet geschieden. In dat geval begint de berekening van het aantal overuren reeds van drie uur n.m. af.

Het diensthoofd acht het in strijd met de belangen van het publiek om de pandhuizen voor drie uren te sluiten. Juist na twee uur worden door tal van menschen (gedacht wordt aan huisjongens die eerst na 2 uur vrij zijn) panden ingebracht of gelost.

Door den bond wordt gevraagd een werktijd van 8 uur per dag, waaronder een uur schafttijd. Dit komt derhalve meer op een arbeidstijd van 7 uur per dag. Die arbeidstijd is dus nog korter dan die welke de arbeidswet in het moederland zal invoeren. Dat hij voor het personeel van den pandhuisdienst noodig zoude zijn, is mij niet gebleken. Het komt mij voor, dat de thans bestaande arbeidstijd kan worden gehandhaafd. Indien van bepaalde misbruiken mocht blijken dan kunnen deze worden voorgebracht bij de na te noemen commissiën.

8. Gevraagd wordt: het boetestelsel te doen verdwijnen of te vermindern tot hoogstens f 10.—

Ik betwijfel ernstig of, in een bedrijf als dat van den pandhuisdienst het boetestelsel wel is te missen.

Wel is waar heeft de Staatscommissie Dresselhuys in het moederland geadviseerd om geen boeten meer op te leggen aan ambtenaren maar in het bij de Staten Generaal ahangig gemaakte ontwerp van wet tot regeling van den rechtstoestand van ambtenaren is onder

de straffen opgenomen de geldboete tot een bedrag van ten hoogste 50 cents en de inhouding van de geheele of gedeeltelijke bezoldiging gedurende ten hoogste eene maand. Laatsgenoemde straf komt in hare werking niet alleen geheel overeen met eene geldboete maar veelal wordt geldboete opgelegd in den vorm van een inhouding van bezoldiging.

In het totaal bedrag aan geldboeten hetwelk in een jaar is opgelegd, is naar het mij voorkomt geen aanleiding te vinden om de geldboeten geheel af te schaffen bij den pandhuisdienst. In den loop van 1919 werd op een personeel van ruim 600 personen f 431,12 aan boeten opgelegd. Ik veroorloof mij voorts de opmerking, dat mijne ervaring over een groot aantal jaren mij heeft aangetoond, dat van geringe boeten mits te rechter tijd en met tact opgelegd, eene werking ten goede kan uitgaan. Zoo heb ik herhaaldelijk gevallen medegemaakt waarin een geldboete, opgelegd aan iemand die klaarblijkelijk neiging vertoonde om een chronische telaar te worden, hem zeer duidelijk en gevoelig deed merken dat in een geordende inrichting het telaar komen niet kan worden geduld. In die gevallen trad beterschap in bij de „beroeps-telaatko mers“.

9. Gevraagd werd: alle beambten om de beurt afslager te doen zijn. Dit verzoek komt mij voor te zijn niet voor inwilliging vatbaar. Uit de praktijk is gebleken, dat slechts zeer weinig beambten slag hebben van afslaan. Geschiktheid moet in dezen beslissen. Het is voor den dienst van groot belang om geschikte handige afslagers te hebben of te kweeken omdat zij den opbrengst eener verkoop aanmerkelijk kunnen doen stijgen.

10. Gevraagd werd: 8 dagen verlof bij verplaatsing terwijl op die dagen niet gewerkt behoeft te worden—onverminderd de dagen, benodigd voor het reizen.

Reeds in Januari 1914 is bepaald, dat als regel aan overgeplaatste Inlandsche beambten op verzoek 8 dagen tijd wordt gegeven tot regeling van hunne particuliere aangelegenheden alvorens hunne nieuwe bestemming te volgen. In de praktijk heeft men, bij de toepassing van deze bepaling, den overgeplaatsten beambten 8 dagen gedeeltelijk vrij gegeven en wel door hen op die dagen slechts tot 12 uur te laten werken.

Thans is door het Diensthoofd voorgeschreven dat aan overgeplaatste beambten voor hun vertrek naar hunne nieuwe plaats vier dagen en na aankomst aldaar drie dagen verlof ter plaatse zal worden verleend, welke bepaling eveneens zal gelden voor het Europeesch personeel. Eerstbedoeld verlof zal dan besteed kunnen worden aan het op orde stellen van zaken alvorens af te reizen, terwijl het verlof, na aankomst op de nieuwe bestemmingsplaats de gelegenheid geeft om naar een onderdak uit te zien en eventueel andere gewenschte zaken af te doen.

Het komt mij voor, dat deze regeling voldoende is.

11. Gevraagd werd: intrekken van de circulaire die aan den beheerder de macht geeft om een beambte te ontslaan, die veel ziek is en vaststelling van een voorschrift dat dergelijk ontslag gegrond moet zijn op eene doktersverklaring.

Deze bepaling bestaat niet; bedoeld zal zijn het voorschrift dat de beheerder een beambte kan voordragen voor ontslag.

Ten aanzien van iemand die sporadisch op zijn werk verschijnt, behoudt het Diensthoofd zich het recht van ontslag voor. Het is echter slechts tweemaal in praktijk gebracht en wel ten aanzien van een beambte van het pandhuis te Kapasan, die 168 dagen gedurende het jaar 1919 heeft verzuimd en van een beambte van het pandhuis Lempoejangan, die van 31 Mei tot 10 September 95 dagen heeft verzuimd.

Door den heer Alimin werd medegedeeld, dat het zoude zijn voorgekomen dat iemand op grond van een dokters-verklaring overplaatsing vroeg naar een koel klimaat en toen door den beheerder werd ontslagen.

Dit laatste kan—zoals gezegd—niet juist zijn. Bovendien is van een dergelijk geval niets bij den dienst bekend. Als algemeenen regel is aangenomen om de beambten zoo kort mogelijk op ongezone plaatsen te laten.

En hij zelf had op het laatst ook staan snotteren, zoo was hij ontroerd geweest. Niet door het gevoelige verlies van z'n broer maar door den gevoeligen klank van z'n eigen stem.

Ze waren nu buiten gekomen, opgewacht door een schare zwartgeaste belangstellenden bijna alle naaste familie-leden en goede vrienden, de Gerbijs, de van Beverninghs, Heydanus, van Gelten, enfin al diegenen die hij er ook verwachtte.

En welk een curieuse sensatie als een soort Boeddha-beeldje boven op je eigen doodkist vooruit gedragen te worden, gevolgd door alle mogelijke individuen daar achter z'n lijk aanschouwden zonder 'm te zien zitten.

„Bonjour Hulsius, dat hadt je zeker ook niet gedacht, hè, toen we een paar dagen geleden samen Roederer 1906 dronken!“

„En daar heb je waarachtig den ouden Huybert ook. Wat zag die er beroerd uit. Hij had het zeker koud; ik zelf, ik heb heelemaal geen jas aan en ik ben prachtig op temperatuur. Ha-ha!“

Krimpenaer had zich omgedraaid, met z'n gezicht naar den volg-stoet.

Hij had altijd een zekeren zin voor humor gehad en het schouwspel, hetwelk hij daar vóór zich zag, oordeelde hij de meest humoristische gebeurtenis die hij ooit had meegemaakt. O, hij zag het wel, de Wildt en Teelling maakten stilletjes grappes, ze hadden het zeker over de Roederer 1906 die hem, Krimpenaer, genekt had. En wat keek neef van Beverningh zuur. Ze hadden natuurlijk z'n testament al gevonden

„Ja, beste vriend, dat zal je zeker niet mee-

Inlanders worden overgeplaatst op een gewoon certificaat. Ook bij de Europeesche beambten wordt deze regel toegepast, doch voor hen levert dit meer bezwaren op, omdat niet elke Europeesche beambte in elke willekeurige vacature kan worden geplaatst.

Een beheerder van een groot pandhuis kan niet naar een kleiner pandhuis worden overgeplaatst.

Zoolang niet met concrete gevallen misbruiken kunnen worden aangetoond, bestaat naar mijne meening geene aanleiding op wijziging van de bedoelde bepaling aan te dringen. Ook hier zullen de Commissies waarvan hieronder sprake zal zijn tegen verkeerde praktijken kunnen en moeten waken.

12. Gevraagd werd: te bepalen dat het Diensthoofd—indien hij eene op het Inlandsch personeel betrekking hebbende circulaire wil uitvaardigen—vooraf het oordeel van het hoofdbestuur heeft te overwegen.

Door den heer Alimin werd bij het onderhoud ten slotte erkend, dat het gevraagde van te algemeene strekking was.

Hij verklaarde dat de bedoeling was, om te voorkomen dat ieder oogenblik nieuwe circulaire worden uitgevaardigd die vorige buiten werking stellen of wijzigen. Aangezien slechts een voorgekomen geval kan worden genoemd kan het gevraagde geen aanleiding zijn tot het in overweging geven van eenigen maatregel.

13. Gevraagd werd: in de dienstboekjes niets anders op te nemen dan mutaties en beschikkingen.

Door den heer Alimin is verklaard, dat in de dienstboekjes door beheerders aantekeningen worden gemaakt over brutaliteit e.d.

Men wilde alleen mutaties daarin opgenomen zien. Door het Diensthoofd is verklaard, dat hem van het opnemen van dergelijke opmerkingen in de dienstboekjes niets bekend is en dat dit ook is toegestaan. Uit een door mij gehouden controle van een aantal willekeurig gekozen dienstboekjes is niet gebleken dat daarin mededeelingen voorkomen, als door den heer Alimin bedoeld.

14. Gevraagd werd: spoedig de oesirancirculaire op te heffen.

De oesiran-circulaire heeft aan de beheerders de bevoegdheid om aan beambten op staanden voet den dienst te ontnemen.

Die bevoegdheid mits van voldoende waarborgen voorzien, kan niet worden gemist: een beschenken beambte of een beambte die voor een ander gevaar oplevert moet onmiddellijk verwijderd kunnen worden zonder meer. Dat hij aanspraak heeft om desgewenscht te klagen, spreekt van zelf; ook behoudt hij aanspraak op bezoldiging maar de mogelijkheid tot verwijdering moet bestaan.

Het verzoek om de circulaire in te trekken is reeds vroeger gedaan maar afgewezen bij Gouvernements Besluit van 21 Januari 1919 No. 30.

Kan de beheerder in sommige gevallen aan een beambte den dienst ontnemen, zoo kan hij geen beslissing nemen aangaande een te verlenen ontslag. De beslissing daarover blijft aan den dienstche f.

15. Gevraagd werd: eene vendutiepremie voor alle beambten, die op de vendutie meewerken.

Dit verzoek is naar mijne meening niet vatbaar voor inwilliging. De venduties worden in diensttijd gehouden. Van de beambten die daarbij behulpzaam zijn, wordt geen bijzondere kennis of handigheid gevorderd. Er bestaat daarom geen enkele aanleiding een premie toe te kennen aan alle beambten die bij de vendutie medewerken.

16. Gevraagd werd: instellen van eene vlijtpremie. Het invoeren van eene vlijtpremie wordt gevraagd omdat die bij andere diensten bv. bij de S.S. bestaat.

Het komt mij voor, dat dergelijke premie al heel licht zal ontfaan in een verkapte loonsverhooging. Wel zoude zijn te overwegen het invoeren van een premie, die alleen zoude worden uitgekeerd wanneer iemand in een bepaalden tijd in het geheel niet of slechts zeer weinig heeft verzuimd. Daarmede zou het verzuim wegens voorgewende ziekte zijn tegen te

gevallen zijn, hè? Je oude oom was nou eenmaal een koppige baas, je hadt volgens mijn plannen een goed huwelijk kunnen doen, je hebt een „stomme mariage d'amour“ gedaan, soit, maar dan kon je ook op je vingers na tellen dat mijn duiten aan jou voorbij zouden gaan!“

Waar was zijn andere neef, de jongen Rendelaar? Die moest er toch ook zijn. Je blijft toch niet thuis als er een suiker-oom begraven wordt. Mischien als hij even ging staan, bovenop de lijkst. ?

Prachtig, daar zag hij 'm al, ha-ha, je kon wel zien dat die niet bepaald ontevreden was over het testament, hij dandineerde zoo echt gezellig daar achter-aan. Een lollige jongen, waarachtig, een lollige kerel. Die wist tenminste van het leven te genieten precies als oom Krimpenaer het 'm geleverd had.

Hij kleedde zich goed, hij was altijd court d'argent, hij had een beeld van een vrouwtje uit Parijs geïmporteerd. Die begreep tenminste dat het leven geen ernstige tragedie is.

Een goed idee was het van 'm geweest dien jongen het grootste gedeelte van zijn fortuin te vermaken, die zou het tenminste royaal en nuttig gebruiken. In ieder geval heel wat beter dan die zure ernstige van Beverningh met z'n deftig sul notaris-kantoor en z'n degelijke burgerlijke vrouw.

Alleen Guusie, den oudsten zoon van Van Beverningh had hij een legaatje nagelaten. Hij hield van kinderen, de kinderen van anderen, wel te verstaan. Zelf had hij ze nooit willen hebben van wege de last en het gedonder. De kinderen van anderen mocht hij bij tijden

SLUYTERS & Co

BANDOENG

TELEFOON 67

Bagage- en Noodhavenverzekering

78b

gaan. Ik heb hierbijvoor oogen eene regeling, die in het moederland wel wordt toegepast om de daar ook niet onbekende simulatie tegen te gaan. Het door mij bedoelde personeel is van rechtswege lid van een ziekenfonds en storf jaarlijks 1 pCt van zijn salaris.

Wanneer nu iemand geen enkelen dag wegens ziekte heeft verzuimd ontvangt hij de 1 pCt. terug; is hij 1, 2 of 3 dagen ziek geweest zoo wordt hem 3/4, 1/2, of 1/4 van de 1 pCt. teruggeven. Die maatregel heeft zeer gunstig gewerkt. Het is de vraag of eene soortgelijke regeling hier ook niet afwezigheid, die het gevolg is, niet van bepaald ziek zijn maar van het zich niet geheel lekker gevoelen, of die niet anders kan worden verklaard dan uit simulatie, zoude kunnen tegengaan. Daartoe zoude hetzij per maand, hetzij over een tijdvak van drie maanden een bijzonder financieel voordeel moeten worden toegekend wanneer men geen dag of zeer weinig dagen heeft verzuimd.

17. Gevraagd werd: intrekking van de regeling dat schatters of hogere beambten inlichtingen moeten verstrekken over het gedrag buiten dienst van andere beambten.

Het Diensthoofd heeft geen bezwaar aan het gedane verzoek te voldoen.

18. Gevraagd werd: te bepalen dat ieder beambte werk verricht overeenkomstig zijn rang.

Een verzoek als hier gedaan kan uit tweeërlei oorzaak worden gedaan. In de eerste plaats komt het voor, dat aan een beambte werk wordt opgedragen hetwelk tot den werkring van hooger gesalarieerde en geplaatste beambten behoort.

In de tweede plaats komt het voor, dat een beambte b.v. wegens afwezigheid van een anderen beambte werk heeft te doen, hetwelk tot de werkzaamheden behoort van lager gesalarieerden.

Bij de besprekingen met afgevaardigden van den Bond is gebleken, dat hier uitsluitend laatstgenoemd geval is bedoeld. Medegedeeld werd voorts, dat aanleiding tot het doen van het verzoek is gevonden in de omstandigheid, dat de beheerder van het pandhuis te Poerwakarta het afstempen van brieven had opgedragen aan een hoofdschatter. Bij onderzoek is mij gebleken, dat het Diensthoofd—zoodra de aangelegenheid te zijner kennis was gebracht—den beheerder daarvoor ernstig heeft onderhouden en dat zowel de beheerder als de hoofdschatter zijn overgeplaatst.

Er bestaat naar het mij voorkomt geen aanleiding om aan het verzoek te voldoen waar slechts op een geval kan worden gewezen. Mocht zich wederom een geval als het bovenbedoelde voordoen, dan kan dit worden voorgebracht bij de na te noemen commissiën.

(Slot volgt.)

Nederlandsch-Indië

„INDIË WEERBAAR.“

Het was een goede gedachte van de redactie van het orgaan der vereeniging Indië Weerbaar om na het „Bosscha-nummer“ het volgende te wijden aan den persoon, die zich geen moeite gespaard heeft om in de Inlandsche wereld en voornamelijk in zijn regentschap de Indië Weerbaar-gedachte ingang te doen vinden.

Het geheele nummer is dan ook gewijd aan den Pangeran A. Soeria Atmadja, den oud-regent van Soemedang, en zijne familie.

Behalve geschiedkundige en andere opgaven van de Soemedangsche regenten-familie is in zijn geheel opgenomen hetgeen te Soemedang geschiedde voor de weerbaarmaking en wordt

heel graag. Guusje bijv. wat had hij daar niet een schik van gehad, altijd ondeugend, altijd ongehoorzaam aan zijn moeder, altijd vol kromme invallen.

Hij had 'm eens meegenomen naar Hilversum, omdat Guusje een paardentram wenschte te zien. Als Haagsch jongmensch had Guusje zich het begrip „Paarden-tram“ zelf eigen moeten maken. Ze waren dus gezamenlijk naar Hilversum getogen, een dagje uit. En toen Guusje in stille bewondering voor dit vreemdsoortige vehicle stil was blijven staan, vroeg hij 'm wat hij er van dacht.

„Gevaarlijk!“ — zie Guusje.

„Gevaarlijk? Hoe dat?“

„Echt gevaarlijk!“

„Maar wat bedoel je dan toch, beste jongen?“

En toen had Guusje geantwoord, met een overtuiging, die op pooten stond:

„Het paard mag wel erg goed oppassen, oom! Anders wordt het nog overreden.“

(Wordt vervolgd.)

Fuileton.

De laatste Eer,

door

MR. C. P. VAN ROSSEM.

(3)

Het allergrootste succes had hij gehad bij den dood van zijn broer met wien hij altijd op gespannen voet had geleefd. Een redevoering van twintig minuten, vol van die wijde sprekende beelden die je zoo heerlijk met de gestie van je vingers kon omlijnen. Hij was dien dag ook toevallig prachtig bij stem geweest, tot in de uiterste hoeken van de begraafplaats hadden zijn woorden doorgelonen. Ja, hij herinnerde het zich als gisteren. Zijn Excellentie, Gravenstein, de minister van Buitenlandsche zaken had 'm na afloop op den schouder geklopt en gezegd:

„Donders, kerel, wat was dat mooi. Ik heb er gewoon-weg bij staan te snotteren!“

SLUYTERS & Co

BANDOENG

TELEFOON 67

Huizenadministratie

78c

SLUYTERS & Co

BANDOENG

TELEFOON 67

TRANSPORTVERZEKERING

er op gewezen, wat een flink figuur die afdeeling maakte bij het geven van bijdragen voor de gezamenlijke propaganda der vereenigingen Ons Leger en Indië Weerbaar, vooral in vergelijking tegenover menige Europeesche instelling, die met haar miljoenen-kapitaal geen bijdrage durfde te verantwoorden voor de weerbaarmaking dezer gewesten.

Het nummer is uitgegeven in de Nederlandsche, Maleische en Soendaneesche taal, een keurige prestatie voor de redactie.

Behalve eenige foto's is een portret ingelegd van den Pangeran, gemaakt ten tijde van de uitreiking van het ridderkruis van den Nederlandschen Leeuw.

DE CHARTERED BANK.

De eerste steen van het nieuwe gebouw van de Chartered Bank te Batavia werd Zondagmorgen gelegd door Miss Joyce Stewart.

In verband met de depressie in den handel en het slechte weer, had deze plechtigheid in intiem kring plaats.

MADOERA'S WATERSNOOD.

Men meldt ons uit Buitenzorg:

De regeering heeft ontvangen een telegram van den resident van Madoera, gedagteekend 25 Februari, dat aldus luidt:

Gisteren Sampe-rivier zwaar gebandjird, groot gedeelte kota ongekende hoogte overstroomd; vele Inlandsche woningen ingestort; tramverkeer met Pamekassan gestremd; zoo- ver bekend niemand omgekomen; vooralsnog geen vrees voor voedselschaarschte; thans water overal weggetrokken.

PERSONALIA.

Benoemd tot dirigerend officier van gezondheid 2de klasse de officieren van gezondheid 1ste klasse Henning en Sedee.

Benoemd tot procureur bij den raad van justitie te Padang mr. Lion.

Met den rang en titel van assistent-resident ter beschikking gesteld van den resident van Palembang, De Nijs.

Benoemd tot waarnemend secretaris van de afdelingen Bali en Lombok Mann, thans controleur B.B.

Benoemd tot waarnemend directeur van de centrale burgerzieken-verpleging te Semarang dr. Bornhaupt, thans gouvernementsarts.

Benoemd is tot lid van den Gewestelijken Raad van Soerabaja de heer Van Ouwkerk, gouvernementsarts.

MUTATIES IN DE SUIKER.

Overgegaan of zal overgaan: H.W. Maas van Meritjan naar Redjosari; A. Bodaan van Kentjong naar Meritjan; D. Th. Q. Fundt van Phaiton naar Pandji; P. J. Tuyten van Djatiroto naar Saigon; W. F. van Erp Sr. van Sewoe Galoer naar Kaliwoengoe; E. L. Corbet van Remboen naar Sewoe Galoer; N. P. Stok van Sewoe Galoer naar militie; G.A.E. v. Milt van Minggiran naar Pagottan; F.H. Lammers van Mayong naar Trankgil.

Vertrokken af zal vertrekken: P. A. Blommaert van Doekoewringin; H. Jansen van Poerwodadi; J.V. Arnold van Kg. Willem II; L. M. Eichperger van Soerowinan-goen.

Geplaatste te: Meritjan J.E.L. Walchli; Gernamper H. Kops.

Rectificatie: Ch. Meulemans is weegbr. opz. te Minggiran en niet te Remboen.

RECHTSZAKEN.

De raad van justitie te Batavia veroordeelde M. J. don Griot, wegens verduistering, tot 3 maanden gevangenisstraf en A. F. W. Thielsch, wegens mishandeling, tot f25 boete subs. 5 dagen.

De eisch in beide gevallen was resp. 3 maanden en f5 boete.

SCHEEPVAART.

De Johan de Witt arriveerde 27—2 te Sabang.

De Oranje arriveerde op en vertrok 26—2 van Singapore.

De ss. Batjan en Birma arriveerden 26—2 te Cheribon en 27—2 te Tegal.

Het s.s. Neleus vertrok 25 Februari van Port Said en wordt 12 Maart te Padang verwacht.

Sport.

HET SINGAPORE-ELFTAL.

Door het bestuur van den West-Java Voetbal Bond werd verleden week aan den captain van het Singapore-elftal een breedvoerige schriftelijke uiteenzetting gegeven van de wijzigingen, welke waren gekomen in de organisatie van den tour.

Gister werd van den captain antwoord ontvangen, dat het team met een en ander gaarne accoord ging en met genoegen de uitnodiging van den W. J. V. B. aannam om gedurende de Paaschdagen in Weltevreden te spelen.

In een Zondagavond gehouden bestuursvergadering van den W. J. V. B. werd besloten, de heeren Van Warmeloo, Rieber, De Visser, Bekker en Hekkelman te benoemen in de commissie van bijstand, die gisteravond haar eerste vergadering zou houden tot het vaststellen van het werkprogramma en het samenstellen van sub-commissies.

De overkomst van Singapore is dus thans absoluut verzekerd.

Van Heinde en Ver.

AANVULLEND NIEUWS.

Telegrammen aan het Soer. Handelsblad melden:

New-York: Volgens de New-York Times verklaarde Japan, dat het zich verzet tegen het houden van onderhandelingen over het eiland Yap, welke verband houden met de verdeling van de gewezen Duitsche kabels. Nederland verklaarde, dat het aan Japan het uitsluitend eigendom van den kabel naar Menado had verzocht.

East Quincy (Illionis): Vier gewapende bandieten hielden den Chicago-Alton-expres aan. De postwagen werd afgepeld, waarna voor een waarde van 125.000 dollar aan goederen hieruit geroofd werd.

Parijs Le Temps verklaart, dat indien Frankrijk nu toegeeft, het zeker kan zijn dat het alles verloren heeft en geen cent van de Duitschers los zal krijgen.

Londen. Naar aanleiding van het Crorier-incident, waarbij de officieele verklaringen in strijd zijn met de feiten, wordt verwacht, dat over Engeland een hevig politiek onweer zal losbarsten. De bladen der oppositie eischen het aftreden van Hamar Greenwood, den chief secretary van den lordlieutenant van Ierland.

Sprekende te Epsom, verklaarde de deken Inge, dat het grootste gevaar niet te verwachten is van de rooden, maar van de gelenen bruinen, welk gevaar zelfs militaire gevolgen kan hebben, indien de blanken voortgaan met het met geweld weren van gelenen bruinen uit schaarsch bevolkte streken. De Japanners wenschen het pleit met Europa en Amerika niet te beslechten op slagvelden, zoolang zij hun invloed ongestoord in Azië kunnen uitbreiden.

Het gele gevaar is een economisch gevaar, dat bestaat in de concurrentie, welke den blanken wordt aangedaan in loonen en productie in het geheele Oosten.

De inheemsche bevolking heeft daar veel meer economische voordeelen dan haar Europeesche en Amerikaansche mededingers. Nergens kunnen de blanke rassen onder gelijke voorwaarden met de gekleurde rassen concurreeren; de laatste zullen den eersten het leven onmogelijk maken en ten slotte verdrijven, zoolang er vrede en vrijhandel in het Oosten bestaan en aan de onbepaalde immigratie geen einde wordt gemaakt.

Parijs: De begroting voor buitenlandse zaken bedraagt in het totaal 83 milliard francs.

De totale buitenlandse schuld van Frankrijk bedraagt 286 milliard francs, waarvan Engeland 60 milliard francs en Amerika 19 milliard francs toekomt. Daarna is Spanje de voornaamste schuldeischer.

Londen: Er zijn zes nieuwe directoren der Banque Industrielle de Chine benoemd o.a. Emile Ogier, oud-minister; Kahn, gewezen Fransche hooft-commissaris in het Verre Oosten, en Bourcier de Saint Chaffay, directeur der Société Française de Distilleries de l'Indo Chine.

Londen: Officieel wordt gemeld, dat politie en militairen te Dublin het hoofdkwartier van het Iersche-republikeinsche leger hebben overvallen, alwaar zij op belangrijke documenten beslag legden.

Na te Dublin met revolvers geschoten te hebben op een auto, waarin zich een afdeling hulptroepen bevond, en deze vervolgens met bommen bewerkt te hebben, verborgen de aanvallende Sinn Feiners zich achter vrouwen en kinderen. Zij schoten daarop van achter een levende borstwering op de hulptroepen, welke door deze omstandigheid niet konden terugschieten.

Sinn Feiners vermoordden te Skibereen in tegenwoordigheid van hun vrouwen twee bekende Protestantse farmers.

Gewapende Sinn Feiners voerden uit een ziekenhuis te Cork een gewonden soldaat weg, dien zij vervolgens doodschoten.

In de Royal Society of Medicine werd voor een talrijk gehoor van medici een lezing gehouden over het medisch onderwijs in China.

Dr. Harold Balme verklaarde, dat in zekere opzichten China Engeland vóór is in het medisch onderwijs. Hij haalde o.a. als voorbeeld aan de ontwikkeling der Chineseesche pharmacologie; reeds bijna zeven eeuwen geleden bevatte deze een aantal medicijnen, welke nu algemeen gebruikt worden.

Sir Donald Macalister noemde de ontwikkeling der medische wetenschap in China merkwaardig; zij was alleen niet zoo uitgebreid als in de Westersche landen.

De vergadering nam een motie aan, waarin zij haar sympathie betuigde met de pogingen der Chineseesche regeering om de medische wetenschap in China tot meerdere ontwikkeling te brengen en voor dit doel haar allen steun toezegde.

De Anglo Persian Oil Cy. besloot haar kapitaal met 15.000.000 pond sterling te vermeerderen, ten einde alle branches in de gelegenheid te stellen onafhankelijk van elkaar zelfstandig te werken. De winst der maatschappij bedraagt over het jaar eindigende 31 Maart 1920: 2.711.000 p. st. De winst over het volgende jaar zal volgens schatting meer dan 4.000.000 p. st. bedragen.

De olieproductie der maatschappij neemt steeds toe.

Het boek *Hundred Years of Singapore* is bij Murray en Co. te Londen verschenen.

Stockholm: Von Sydow, gouverneur van Gothenburg, aanvaarde het vormen van een nieuw kabinet.

Constantinopel: Het nieuws uit Georgië is schaarsch. Bekend is echter, dat de sowjet-troepen op 8 mijl van Tiflis staan, met welke plaats de telegrafische communicatie onmogelijk is.

Delegatie van Georgië te Parijs berichte den val van Tiflis. De eerste vluchtelingen uit Georgië kwamen aan boord van den Britschen kruiser *Cardiff*. Admiraal Tyrwhitt is te Batoem om maatregelen te nemen voor hulpverschaffing aan de vluchtelingen.

Delhi: De Rijks Wetgevende Vergadering nam na langdurige besprekingen over de arbeidsconventie van Londen een motie aan om den onderkoning te verzoeken deze conventie te bekrachtigen.

Een motie van sir Logie Watson om den leeftijd waarop een kind mag beginnen te werken, van 12 op 11 jaar terug te brengen, werd met 40 tegen 32 stemmen verworpen.

De wetgevende vergadering heeft besloten een wetgeving in te voeren, welk de conventie in toepassing zal brengen, deze wetgeving zal o. a. de 60 uren werkweek invoeren.

St. John (Foundland). Een sneeuw storm welke over den Atlantischen Oceaan woedde en de hevigste van dezen winter in New-Foundland is, heeft dit eiland geteisterd. Het verkeer per trein en per boot tusschen de verschillende plaatsen is onmogelijk. Het zakenleven staat stil. Er braken branden uit tengevolge van gebruik van kaarsen hetgeen noodzakelijk is daar het electriche krachtstation vernield werd door den storm. De woning van den R. K. aartsbisschop werd eveneens verwoest. De aartsbisschop, negen priesters en hun oecienden waren juist bij tijds gevlucht.

Kunst

DE NIEUWE OPERA.

In aansluiting op onze vorige berichten, kunnen wij nog melden, dat het nieuw-gevormde Russische opera-gezelschap gedoopt is „Kunstlerisches Zusammenspiel.“ Vrijwel alle krachten van de vroegere Russische Opera zijn naar dit nieuwe gezelschap overgelopen, zelfs naar we vernemen de dochter van den vroegeren directeur Feodoroff, de prima-ballerina Miss Feodorova. Slechts Miss Burskaya, Bussanovsky en Chryanovsky zijn Feodoroff getrouw gebleven.

Het repertoire van het nieuwe gezelschap bevat de volgende stukken: Aida, Bohème, Butterfly, Bal Masqué, Gioconda, Juive, Hoffmann's Erzählungen, Carmen, Lakmé, Manon, Mignon, Pagliacci en Cavaleria, Barbier de Seville, Rigoletto, Romeo en Julia, Tosca, Traviata, Troubadour, Faust, Fra Diavolo en de beroemde opera van Tsjaikovsky *Jolanta*.

DUITSCH OPERETTE.

Door den administrateur van den stads-schouwburg te Weltevreden werd een telegram ontvangen van den heer Van Wijk, waarin deze mededeelt, dat hij thans met zijn operette-gezelschap een tournee van drie maanden gaat maken door Scandinavië en daarna een tijd in Holland gaat tourneeren, waarna hij dan den 4den Juli met de *Tabanan* naar Indië vertrekt. Den 6den Augustus gaat te Weltevreden de openings-voorstelling.

De schouwburg werd voor de maanden Augustus en September door den heer Van Wijk afgehuurd.

Er zal viermaal per week worden gespeeld. De heer Willem van der Veer komt met het gezelschap mede als mede-directeur.

Mutaties.

(Aanvulling van onze telegrammen.)

Onderwijs.

Ontheven op verzoek eervol van de waarn. der betrekking van onderw. 2de kl. te Batavia mej. M. G. Vermeulen; op verzoek eervol van haar tijd. werkzaamstelling als onderw. 2de kl. mevr. F. A. L. Chevalier geb. Steenhouwer en mej. W. K. Bakker.

Tijdelijk werkzaam gesteld als onderw. 3de kl. en geplaatst bij de 1ste school te Meester-Cornelis mej. D. J. Croese, part.

Belast met de waarn. der betrekking van onderw. 2de kl. en geplaatst bij de school te Blitar G. H. Ferguson, ambtenaar, van verlof uit Europa teruggekeerd, laatstelijk commies 3de kl. bij den P. T. T. dienst.

Civiel departement.

Gesteld voor zoolang als noodig zal blijven ter beschikking van den directeur van Justitie, teneinde met werkzaamheden bij diens departement te worden belast, mr. P. H. Fromberg, gep. raadsheer in het Hoogerechtshof. Ter algemeene secretarie benoemd tot referendaris voor de comptabiliteit W. F. Waleson, thans hoofdcommies bij dat hoofdkantoor, met bepaling, dat hij zal optreden als hoofd van Bureau G. (te Batavia) der algemeene secretarie.

I. U. en A.

Tijdelijk belast met de waarn. der betrekking van aspirant-commies: te Batavia J. P. Hoekstra en G. A. von Schimmelmann, part; te Semarang, L. F. Kolmus, part.

Algemeene rekenkamer.

Benoemd tot 2de commies R. van Hengst, thans 3de commies; tot 3de commies mevr. T. L. Cramm, geb. Eilbracht, thans klerk.

Ontslagen uit 's lands dienst de opziener bij het boschwezen Raden Soedarsono.

Benoemd tot onder-voorzitter van de landraden te Pekalongan en Batang, Raden Soedirman, thans onder-voorzitter van den landraad te Bangkalan; tot onder-voorzitter van den landraad te Bangkalan (Madoera) Raden Hadi, thans lid van den landraad te Semarang; tot lid van de landraden te Bandoeng c.a. de Inlandsch rechtskundige Raden Soenarija Koesoemah, thans lid van de landraden te Batavia c.a.; tot lid van de landraden te Batavia c.a. de Inlandsch rechtskundige Mas Soerja Nandika, thans gesteld ter beschikking van den president van den raad van justitie te Batavia.

Werkzaam gesteld als leeraar bij de Koning Willem III-school te Batavia Ch. F. H. Dumont, daartoe ter beschikking gesteld van den G. G.

Gesteld met behoud van rang, titel en inkomsten van gediplomeerd gezaghebber, ter beschikking van den resident van Banka en onderhoorigheden, teneinde dien gewestelijken bestuurder in staat te stellen, hem te belasten met de waarneming der functien van secretaris van het gewest: H. Polak.

Militair departement.

Ontslagen eervol als militair commandant van Tapanoeli de kapitein der infanterie J. D. Roukens.

Benoemd tot militair commandant van Tapanoeli de kapitein der infanterie H. J. A. van Geuns.

Advertentiën

Te koop gevraagd:

Twee nieuwe of tweedehandsch horizontale Stoommachines van Circa 50 P.K., één cylinder.

Aanbiedingen met volledige gegevens worden ingewacht onder No. 867 aan 't Persbureau ANETA Soerabaja. 4298

Te huur gevraagd

een GEMEUBILEERD HUIS op EERSTEN STAND gedurende MINSTENS EEN HALF JAAR voor gezin ZONDER KINDEREN. Liefst te betrekken in MEI of JUNI. 4301

Gemeubileerd Huis.

Te koop op 1e stand een fraai afgewerkt en geheel modern gemeubileerd huis. Prijs ver beneden de waarde.

Te bevragen bij Woningbureau en Com-missiehandel „Het Woonhuis“. 4295 Bragaweg 39. — Telefoon No. 1152.

f 20.000.— Contant

Te Koop Heerenhuis

vrij op naam met overname f 24000.— hypotheek à f 6 pCt.

LIGGING: bocht Merdikapark — Bosscha-boulev. No. 2 (Villapark);

bev. gesl. voor- en achtergal., 3 kamers, waarvan 1 met zijgal., aanrecht., 2 pav. k. met voorgal. (verhuurd voor f 60.—). Compleet bijgebouw, autogarage, put en waterleiding. Erf 1035 M². Huur nader te bepalen, bewoond door eigenaar, bij wien te bevragen. Goed gebouwd, oorspronkelijk voor eigengebruik.

W. E. SMITH, — Bosscha-Boulev. No. 2. 4297

Technisch-Bureau

V. M. BAUME

Nabij Dagobrug. Bandoeng.

Telefoon 598.

Reparatie- en

Constructie-Werkplaats

Autogene lasch- en snijinrichting

Uit voorraad leverbaar:

Plaatijzer 6'x3'x1/2". 8'x4'x1/4".

Geelkoperplaat 6'x3'x1/8". 6'x3'x1/16".

Rond geelkoper 1 1/2", 1", 3/4", 1/2".

157

TECHNISCH en FINANTIEEL BUREAU.

Directeur P. E. WENER

Katja-Katja Wetan 121 — Tel. No. 447

Belast zich met koopen, verkoopen, taxieren beheeren en administreeeren, van bebouwde en onbebouwde perceelen. Sluiten Levens- en Brandverzekeringen. 208

PAWON verkoopt geselecteerd:

Prachtige Robustabitit

Eenjarige Heveabitit

Overjarige Heveabitit

1 1/2, 6, 10 cent per stuk. 155

franco halte Wates K. S. M.

Brieven G. HOLTJUS - Blitar - Telefoon 56

AUTOVERHUURDERIJ

„KNAAP”
KASTELEIN SOCIETEIT „CONCORDIA”

heeft STEEDS HUUR AUTO'S disponibel ook naar DIVERSE ONDERNEMINGEN.

Aan bovengenoemd adres te koop:

! Excelsior Motor met zijspanwagen.

Voor elk aannemelijk bod.

Beleefd aanbevelend,

4286

De Kastelein „Concordia”.

142

Waarschuwing aan Heeren Bioscoop Exploitanten.

De N. V. Australasian Films, Limited, gevestigd te Sydney, Australië, en kantoor houdende te Soerabaia, Ngemplak Ketabang No. 8, maakt bekend dat zij volgens inschrijving in de openbare registers van den industriëlen eigendom, uitsluitend rechthebbende is voor Ned.-Indië en de Straits Settlement op de navolgende serie-films:

HOUDINI
MAN OF MIGHT
SMASHING BARRIERS
MYSTERY THIRTEEN
PERILS OF THUNDERMOUNTAINS
EAGLES EYE
INVISIBLE HAND
LURKING PERIL
SILENT AVENGER
HIDDEN DANGERS
THE HAWK'S TRAIL

Elke inbreuk op het eigendomsrecht van deze vennootschap zal vervolgd worden ingevolge de wet.

De Advocaat van de N. V. Australasian
Films, Limited.

Mr. J. H. VAN LAER.

4289

MAISON VAN DER HEIDE ELECTRO-VIBRO-MASSAGE-INRICHTING

GANG POOL No. 8.

WELTEVREDEN.

TEL. WL. 2069

Hiermede berichten wij onze geachte clientèle, dat wij wederom hebben ontvangen

Prima haarwerken, w. o. postiches, vlechten in diverse prijzen, losse krullen, frisetjes enz.

Sprekende Fransche poppen met echte pruiken.

Produits de Beauté van de Académie Scientifique de Beauté, Paris.

Fijne Fransche odeurs; eau de cologne poudre de riz.

Manicure-doozen, div. manicure-artikelen; baretts, spelden, enz.

Savon liquide medicinal, prima shampoing.

Aanbevelend,

Maison van der Heide.
Weltevreden. Gang Pool Nr. 8. Tel. WL. 2069

140

DE BONT en LEIJTEN'S

CACAO en CHOCOLADE

het laagst in prijs, het voordeeligst in gebruik.

Importeur Handel Mij.

v/h DE LANGE & Co.

Agentschap Bandoeng. Telefoon No. 1161.

238

„THE MOTOR CAR OF INHERENT VALUE”

Groot is de keuze in automobielen voor U, indien U zich een auto wilt aanschaffen, doch niet moeilijk zal de keuze zijn, indien U een STEARNS KNIGHT bezitter zijn oordeel vraagt omtrent zijn STEARNS.

Uit voorraad leverbaar 7-zits, 5-zits en 3-zits in diverse kleuren, alle gemonteerd op Cord-banden, inclusief reserve wiel.

Op aanvraag zullen wij U gaarne adressen opgeven van STEARNS KNIGHT bezitters.

603c

N. V. Garage de Auto - Bandoeng

UW BELANG!!!

is het kennis te maken met onze automobielen.

Wij leveren U het beste op automobielengebied, wat Amerika en Europa produceert.

Studebaker

Austro Daimler

Puch

Dixie

Clydesdale Vrachtwagens

UW BELANG!!!

is het voor al Uwe automobielbenodigdheden eerst prijsopgave aan te vragen bij

VERWEY & LUGARD'S AUTOMOBIEL MIJ.

Bandoeng.

113

SOERABAIA

BATAVIA

DJOKJA

MEDAN.

E. F. BUYN & Co.

Commissionnaires in Effecten.

Makelaars in: Producten.

Huizen, perceelen, ondernemingen, enz.

Ondernemingsbenodigdheden en Bulkartikelen.

Levensverzekeringen, Brandassurantiën, Autoverzekering.

BATAVIA

1690

BANDOENG.
Nillmygebouw
Telef. No. 278.

Orfèvrerie & Cuivrierie d'Art.

JENNY & Co.,

Weltevreden

28 Rijswijkstraat 28.

FINALE UITVERKOOP
RIJSTLEPELS.

34a

Geëmailleerde

Badkuipen

in voorraad.

De N.V. DE TWENTSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ

79

v. h. DE ROOY & Co.

BRAGAWEG 27 — BANDOENG — TEL 350.

VERFWAREN:

Verf in olie
Industrie verf
Japanol
Droge verf

CARL SCHLIEPER

4059

Dinsdag 1, Woensdag 2 en Donderdag 3 Maart 1921

PROGRAMMA :
1-2-3-4-5:

Monroe-Salisbury

(de onovertroffen karakteracteur)
in:

„Duivelsche Bateese“

De Halfbloed van het Noorden
Boeiend Drama in VIJF Prachtbedrijven,
bewerkt naar het meesterstuk van

James-Oliver-Curwood:

„That Devil Bateese“

Prachtige Natuur! Keurig Spel! Holl. Opschr.!

6-7-8-9:

Het Slot

van

UNIVERSAL'S SUPER SERIAL:

„Elmo de Moedige“

(Episode 17) — (Episode 18)

In de titelrol:

Elmo-Lincoln

— Gewone — Lage — Prijzen —

Dameswinkel Au-Bon-Marché.

KLEERMAKERIJ „KIM SENG“

Bragaweg 69, Bandoeng. Tel. No. 539.

Aanmaken van Heerenkleding.

Flugge en nette afwerking.

Voorradig:

Verschillende stoffen
voor Heerenkleding.

BILLIJKE PRIJZEN.

4272

3503

Gebruikt onze

FOTO-PASTE

(chemisch zuiver)
HET PLAKMIDDEL BIJ UITNEMENDHEID VOOR
HET OPPLAKKEN VAN FOTO'S, PLAATWERKEN,
ENZ.

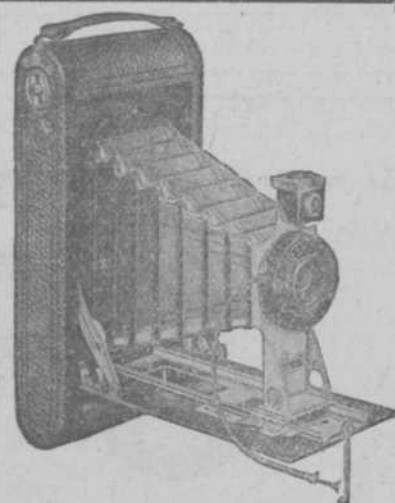
Goedkoop in gebruik

Prijs per groote tube

3617

f 0.40

N. V. Mij. VORKINK - Bandoeng.

„Rexo“ Rolfilm Camera's.

Ontpakt: een mooie zending

„REXO“-ROLFILM CAMERA'S EN FILMS

Daar wij van een lage KOERS - NOTEERING hebben
kunnen profiteeren zijn wij thans in staat deze toestellen
en films beneden iedere concurrentie aan te bieden.

bijv.:

een „REXO“ No. 3a Camera (postcard-formaat) met

ANNASTIGMAAT f7,7 voor f 110.—

No. 3a rolfilms van 6 opnamen. f 1.40

No. 3 „ „ 6 „ f 1.10

No. 1a „ „ 6 „ f 0.80

SPECIAL FOTO-MAGAZIJN FIRMA LUIJKS

91 f Eardceerg. — Bragaweg 45. — Tel. 268.

N. V. Overzeesche Handelsvereniging VAN DOORN, VOGELANG & REGNAULT SOERABAIA - SEMARANG - BANDOENG AFDEELING CHEMICALIËN

Uit voorraad leverbaar:

Aluin	Perubalsem
Boorzuur	Salicylzuur
Caustic Soda	Schellak
Dubbel Koolzure Soda	Salmiak
Jodetum Kalicum	Schweinfurter Grun
Jodoform	Terpentijn
Kopersulfaat	Malagawijn
Kwikzilver	Vaseline
Loodsuiker	

161b

Bevolkings-Register Bandoeng

De burgemeester van Bandoeng herinnert aan de verplichtingen tot KENNISGE-
VING BINNEN ACHT DAGEN aan het BUREAU VAN HET BE-
VOLKINGS-REGISTER (lokalen boven Vorkinks Boekhandel) van VESTI-
GING in of VERLATEN van de GEMEENTE, WIJZIGING in GEZIN,
(ook van bedienden,) VERHUIZING binnen de gemeente.

BESTUURDERS van INSTELLINGEN (Kostscholen, Hotels, Pensions,
d.) zijn verplicht MAAN DELIJKS dergelijke OPGAVEN omtrent de inwo-
nenden te doen

Op NIET NAKOMING DER VERPLICHTINGEN staat een maximum
BOETE van f 15.— (VIJFTIEN GULDEN).

Nadere inlichtingen bij het Bureau bovengenoemd.

76

ORION BIOSCOPE

Donderdag 3 en Vrijdag 4 Maart

Harry T. Morey

in

4266

„Tegen de Klippen op“

In 5 Groote Bedrijven. Hollandsche Opschriften.

Fabrikaat

K. Vettenwinkel en Zonen

Amsterdam.

De wagen welke een
klasse op zichzelf vormt.

195b

Fuchs & Rens Ltd. BRAGAWEG 59/61
TEL. 400, BANDOENG.

APOLLO - THEATER

Soeniaradjaweg - PATHÉ - Bandoeng

Woensdag en Donderdag 2 en 3 Maart 1921

Extra Uitgezochte Bioscoopvoorstellingen.

1. Pathe Journal No. 569.

Vertoont:

De staat van beleg in Ierland. Koningin Constantin in Zwitserland.
Bordeaux, Het grootste Radiostation der wereld. Opnamen van een
motorloopwedstrijden van uit een vliegmaschine.

2. Een uitstapje met Hindernissen.

Eendeelige Rollin-Comedie met

HARROLD LLOYD en SNUP POLLARD

Om te brullen!!!

3-4-5-6 en 7

DE STRIJD VAN EEN MAN

(A mans fight)
vijfdeelige prachtproductie met de overbekende acteur DUSTIN FARNUM in de
hoofdrol bijgestaan door de lieftallige actrice LOIS WILSON.

Attentie!

Attentie!

Attentie!

Op komst:

„DE VOORBIJGANGERS“.

242

PREANGE RBODE

Woensdag 2 Maart 1921, No. 60.

Waarn. Hoofdredact.: B. Daum.

Studentenhaver.

—

„Zie je — hier is het,“ zei Kappie en kocht aan het loket vreemde Oosterlingen drie toegangskaartjes.

Door een soort eerepoort kon men naar binnen en bevond zich dan op een drassig terrein, waarover voor de bezoekers een plankier was gelegd. Hier en daar stonden groote ongevulde loodsen, leelijk aan den buitenkant, met gezelligen lichtschijn en volte binnen-in. Rijen kamertjes, — tot café omgebouwd, gaven het publiek gelegenheid tot verfrissching.

Het bezoek was wel zeer internationaal — langs ons heen en voor ons uit ontwaarden we niets dan Oosterlingen. Sirih-kouwende, dikke peranakan, magere en klein-voetige Singkeh-vrouwen, stapten met hun kroost over de vlakke, — sommigen smulden van katjang.

Maar er waren ook chique-uitgedoste chauffeurs en huisjongens op non-actief, die met donkerroode kalotjes op het zwart-glimmende haar lichtzinnig rondboemelden. Arabieren ontbraken evenmin — ze liepen hier statig rond en hadden hun vrouwen — der gewoonte getrouw — thuis gelaten.

Steeds door bracht een stroom van deelmans, die klingelend en bellend uit dat geheimzinnig labyrinth — de benedenstad — te voorschijn kwamen, nieuwe fuif-lustigen aan.

De Neef trok een gezicht alsof men hem bij de neus had. Of hier die mooie opera te zien was. De omgeving kon hem niet bekoren — veel te gemengd, zag! Als Kappie nog eens iets wist, moest hij het maar zeggen. Wat een zoodjel! En wat dat voor een herrie was daar in dien hoek.

„Dat is een gamelan!“ legde Kappie uit, die zich de schampere aanmerkingen met een merkwaardige kalmte liet aanleunen. „De mooiste muziek van Java, mits ze volledig is en goed gespeeld wordt. Je moet ze hooren uit de verte en op een stiller plaats dan hier. Zoodra je aan de maat gewend ben geraakt, zal je het ook bewonderenswaardige muziek gaan vinden. Eén ding is jammer, ze klinkt altijd droevig. Trouwens, vroolijke Inheemsche muziek schijnt niet te bestaan. Of je een kerontjong of een ketjapi, een gambang of een soeling hoort, ze schijnen alle slechts de melancholie te willen dienen — zelfs al speelt men er Eurpeesche melodiën mee.“

„En wat doet die vent daar, die zoo met zijn armen staat te stuip trekken?“

Hoewel ook hier in de vraag nog altijd eenige minachting voor het geheele gedoe lag verscholen, ging de „dokter“ toch even ernstig voort en legde uit, dat men hier voor een gobang een dans kan koopen, en het geen gewoonte is de dame tijdens het tandakken aan te raken — tenzij dan in oogenblikken van groote „vervoering“. De Bataviaasche dansmeid — kortweg aangeduid als de juffrouw „met dien bloementuin op het hoofd“ is daar een unieke verschijning en maakt bijzonder veel werk van den dans. Verhoeve luisterde bedaard en beraamde plannen om hier foto's te komen maken. De Neef bleef maar steeds vragen.

„Kom je hier dikwijls, dat je het allemaal zoo weet? Ik begrijp eigenlijk niet goed, hoe je je voor dergelijke volkspreken kan interesseeren. Trouwens, dat je een uitzondering bent, is zoo wel te zien. Er is hier geen enkele Europeaan.“

„Neen, dat is zoo, er komen hier weinig Hollanders en als ze er komen, zijn ze of dronken... of op de vlinderjacht. Menschen, die uit pure belangstelling aan „slumming“ doen, ontmoet je hier niet veel.“

We liepen — voor we naar de „opera“ gingen, eerst het gehele terrein rond. Zagen de Chineesche wajang, waar een oorverdoovende herrie werd gemaakt. Schrilte kleuren en schrilte kreten vochten er om den voorrang. Geen letter was te verstaan. Het publiek bestond uitsluitend uit Chinezen.

Wat verderop werden films afgedraaid. Wondere films, waar kop en staart aan ontbraken. Naar het scheen, had de operateur slechts de beschikking over kleine stukjes van de verhalen, zoodat hij genoodzaakt was om de minuut wat nieuws in te schakelen. Doch onder de talrijke toeschouwers was niemand, die erover viel. Zoals het ging was het mooi.

De schampere opmerkingen van De Neef verminderden geleidelijk en maakten plaats voor een soort hautaine belangstelling, waardoor hij het air kreeg van „le roi, qui s'amuse“... een pose, die hem stellig niet mistond. Z'n lange gestalte, waarboven een glad-gekapte, met pomade bestreken en van niet bijster veel uitdrukking voorzien „kop“ balanceerde, paste er uitstekend bij.

Toen we zowat alles gezien hadden, wat er aan den buitenkant van de loodsen viel op te merken, gingen we dan naar de plaats, waar een opera-gezelschap, bestaande uit Maleiers uit den omtrek van Singapore, avond aan avond haar repertoire afdraait. 't Was vol en kleurig daarbinnen — de groote ruimte verdeeld in rangen.

Boven ontdekten we een balkon, ruw getimmerd en vervelous. We besloten daar te gaan zitten en zagen weldra, geleund over de balustrade, die vol splinters en draadnagels zat, het verhaal aan ons voorbijrollen.

Het tooneel stelde op het oogenblik van onzen komst juist een „straat in Parijs“ voor. Een mislukt genie, dezelfde, die waarschijnlijk voor de dikbuikige en abnormaal groothoofdige engelen aan den wand had gezorgd, scheen hier tevens als decorateur op te treden, waardoor gezegde straat in Parijs veel weg had van den „kom der gemeente“ in Hollandse dorpen. Een kerktoeren, links begrensd door een postkantoor, waarschijnlijk te gerieve van den

predikant en aan de rechterzijde, uit louter artistieke gril, door een herberg geflankeerd, vormde de hoofdschotel van het décor, waarop verder een boomje en een rij huizen van verschillende grootte den achtergrond uitmaakten.

Op de planken verscheen een jongmensch, in groen fluweel gekleed met zwart zijden kousen, die zich verloren in gele punt schoenen. Houding en gebaar duiden op zijn vorstelijke afkomst. Volgens Kappie was het een prins, op weg om een der dochters van zijn vorst terug te vinden, die wegens een niet te stuiten verlangen naar haar geliefde, den hove ontvlucht en spoorloos verwenen was.

Verhoeve meende den tuinjongen te herkennen uit het hoofdbouw.

„Op het oogenblik!“ legde de prins uit in een zonderling mengsel van hoog-en-pasar-Maleisch — ben ik in de stad Parijs en mijn hart is verbaasd, dat de prinses zoover al weg is. „En hij begon die verbazing van zijn hart uit te zingen, uit welk gedicht bleek, dat het hem ook leed berekende.“

We werden onwillekeurig nieuwsgierig om nu ook de prinses eens te zien. Gelukkig liet die gelegenheid zich niet lang wachten. Men rolde de straat in Parijs op en liet een bosch naar beneden zakken. Een bruin bosch, met een zoo dicht-geschilderd bladerdak, dat geen zonnestraal er doorheen kon dringen. Op de vloer lag een menschelijke gedaante... het was de prinses en ze weende. De muziek zweeg, het publiek werd stil.

Toen stond de prinses op. Door gebrek aan voldoende vaccinatie, scheen ze in haar prille jeugd door de ziekte te zijn bezocht, die haar nu den naam van si Bopeng bezorgde. De oogen glansden in het witgekalkt gelaat, het haar was op vreemde wijze opgemaakt. Ze was geen schoonheid in haar vaaltintig kinderjurkje met de gouden loovtjes en de poging om met Westerschen opsmuk een prinses voor te stellen, was weinig meer dan een karikatuur.

Met een hooge stem, zong ze voor het gretig luisterend publiek. Ze verlangde naar den prins, had al zoolang hier geloopt, was in het bosch verdwaald geraakt en hoopte nu maar, dat een „goede wind“ haar terecht zou helpen.

Men luisterde met een ernst alsof het leven ervan afhing, las de woorden van haar lippen. Plotseling verscheen uit een hoek van het bosch een roovert — mogelijk was het een boschgeest. Hij brulde als een leeuw, keek woest rond en vertrok — zoodra hij de prinses ontwaarde, het met houtskool besmeurde gelaat tot een wrede grijns.

„Ha... ha... ha!“ schreeuwde deze man en greep de prinses bij den arm.

„Ini siapa?“ vroeg hij toen, haar met de oogen verslindend.

„Hamba, anak radja, hamba kasasar didalam ini hoetan!“ antwoordde het meisje bedeesd.

„Ha... ha... kasasar!“ lachte de zwarte geest, die dit heel leuk scheen te vinden.

Nog steeds zweeg de muziek. Een der leden van het orkest, trok zijn schoen uit, die hem pijn scheen te doen. De violist rolde een strootje, de man achter de piano grijnsde tegen een meisje in de derde klas.

De geest verklaarde, dat hij de prinses „manis“ vond en stelde haar weldra voor te gaan trouwen. Doch ze weigerde en vertelde hem, dat ze op weg was naar haar geliefde.

Toen speelde het orkest weer. En het was krijgsmusiek — op de tonen waarvan de man in groen-fluweel binnenstormde, die zijn voornemen om te vechten kenbaar maakte en een roestig zwaard trok. De uitslag van het gevecht en het daaruit voortvloeiende einde van dit stuk laten zich niet moeilijk raden.

Het publiek spoedde zich naar buiten, ook wij stapten op. Kappie had zich verdienstelijk gemaakt met alles uit te leggen voorzoover hij het dan zelf kon volgen. Hij stelde voor, om nog even naar het „schip“ te gaan, een houten getimmerte, midden op het terrein, dat veel aan de kiel van een vaartuig deed denken en inderdaad een soort restaurant bevatte. We klommen tegen den stijlen houten trap naar boven, vonden daar een labyrinth van gangen en deurtjes en overal kleine zijtes. Men had vandaar een goed uitzicht op de omgeving en kon er luisteren naar een clown, die beneden allerlei gewaagde en ruwe moppen in zuiver Bataviaasch tapte. Bezoekers waren er weinig, enkele dronken zeelui zaten met de beenen over de „reeling“ hun zooveelste biertje te verwerken en onderhandelden met geveride vrouwen, die beneden stonden. Verder Chinezen, met porties nasi goreng voor zich.

„Wel, Neef, hoe heb je de opera gevonden,“ vroeg Kappie.

„De opera? ... snert, maar 't is hier toch aardiger dan ik dacht. Als je een andere keer weer mee wil gaan, wil ik er nog weleens heen. 't Is in ieder geval weer eens wat anders.“

Tegen één uur stapten we allen op. Namen een deelamen en schoten in vlugge vaart langs Molenvliet Een heldere, kalme avond begeleidde ons — De Neef scheen geheel opgemonterd na de eigenaardige afwisseling, die we zoo juist achter ons lieten. Met belangstelling keek hij naar de stille eenzame huizen, die we passeerden en maakte de opmerking, dat na zons-ondergang de stad hem toch wel aanstond.

En toen we hem voor zijn kamer afzetten, drukte hij Kappie de hand.

„Bedankt voor het lesje!“ ... meer zei hij niet.

DARI ATAS.

Post-toestanden in Nederland.

Zacharias had het in z'n laatste Vaderlandsche accoustiek o.a. over den krankzinnigen maatregel om in Nederland de postkantoren tusschen half één en twee uur 's middags te sluiten. Juist op die uren heeft het grootste gedeelte van de stadsbevolking de eenige goede gelegenheid naar het Postkantoor te gaan. Die snuggere maatregel staat echter niet op zich zelf, doch maakt blijkbaar deel

uit van een systeem! Sindsdien is namelijk vastgesteld dat, met uitzondering van enkele groote plaatsen, *locale telefoongesprekken, op Zondag alleen dan zijn toegelaten, als de telefoniste ze van voldoende belang acht.* (Om daarvoor haar Zondagsrust op te offeren?) Dit is geen mop, ongeloofvige lezer, het is een feit. Uit een beschouwing over deze nieuwe oekasen, door Pini Pernel in het *Vaderland* gegeven, knippen we de volgende tableautjes.

Kom eens tusschen 12 en half 2 en vooral ook tusschen half 2 en 2 uur op 'n postkantoor. Dan zie je 'het Nederlandsche goed-lachse volk in lintworm-slagorde in den schuifel-step, voetje-voor-voetje, elkaar naar de andere wereld wenschend, Echternaech-processiegewijs voorwaarts schuifelen, in bevalligen S-vorm opgaand tot den ambtenaar achter z'n bamboe-doeri heg van glas en getimmerten.

Die massa is electrisch geladen, heeft haast, zegt men. Men is zelfs boos op de juffrouw, die één briefkaart wenschte en onder haar derden rok blijft harken en loopgraven om het papiertje te vinden, waarin de expressielijk meegebrachte 5 bloedwarme centen rusten. Welke centen zij wenschte aan het daglicht te brengen.

Ook de haar volgende man irriteert den achter hem meteorende staet. Het is de man, die 'n spraakgebrek heeft en wel de Ggllen, maar niet de Kggngneen kan zeggen en ten slotte, als hij zich na 3 minuten verstaanbaar heeft weten te maken ten antwoord krijgt: „Verkeerd meneer, loket aan de overzij.“ Hij is heelemaal niet in doodsgevaar, hij wordt niet verwenscht in foeileelike woorden. Wij zijn goedlachsch, wij Hollanders.

En ook is zeer overdreven, die adressen-regen, dat treitervuur van protesten van lui, die beweren, dat voor duizenden de eenige tijd om gauw even naar de post te gaan juist zou zijn tusschen 12 en 2 uur.

Men zal zich wel aanpassen! (We slikken immers al, dat we op Zondag niet eens intercommunale kunnen telephoneeren dat een vader, broer of zuster op sterven ligt of dood is!)

Alleen zou ik de bekende raampjes van de loketten van matglas laten maken, liefst van gewapend matglas, zoodat ja niet kunt zien, dat en hoe daarbinnen staatsbezuiniging en rust hoogtij vieren en b.v. 'n slanke blondine met neergeslagen wimpers van 2½ c.M., met 'n bloesje luistert naar 'n verhandeling over post- (en misschien andere) aangelegenheden van 'n jongmensch die in sierhouding naast deze captivante verschijning staande, de heup in bochtlijn, de eene hand op z'n hart de andere 'n boterham met kaas omprangend, dezen rusttijd 2 uur volhoudt in allergeenoglijksten kout.

Dit gave aanleiding, neen het ware 'n verontschuldiging voor gedrang der velen, die eventueel blijken zouden geven, dat, ze niet wachten konden, geen dag en geen nacht. Dit zou zich uiten, er zouden leelijke dingen gezegd worden, het zou leiden tot harikiri-gevallen, beroerten, appoplexische inzinkingen, ja tot massa-harmonieverstoring. La psychologie des foules kwame er bij te pas. Ik zie reeds, hoe daar in de wachtzaal het bloed kniehoog staat.

Te 2 ure zou de S-vormige slang van smee-kelingen, postzegel-nooddriftigen, lijders aan giro-manie, naar spaarboekjes en aangeteekende hartverlichtingen smachtenden, via den vioolsleutel-vorm en de krakeling-festoenen, guirlande-gewijze uitwassen beginnen te vertoonen, stremmende het rijtuig- en tramverkeer in de omliggende straten en stegen, een reuze-ganzenmarsch formeerend tot in het oneindige.

Bezuinigd? Neen, dat zou er niet worden! Ik zie reeds Postkantoor-verkeersagenten 1e en 2e klas, hulpdito's, eerste hulp-broeders en zusters, onderhandsche verkoop van plaatsen, chantage op dat gebied en vaste gelegenhedsadvocaten voor postkantoor-filebeledigingen en dito-gevechten. Dat wordt prijziger dan ooit.

Wat ook 'n zeldzaam heerlijk toekomstbeeld is, dat is Hare Majesteit mademoiselle de Telephoonfrikadelle!

Ik bedoel de reeds uit de windselen der vóórstudie gekomen nieuwe schitterende instelling van den telephoondienst in „niet al te groote plaatsen“ op Zondag.

Neem bv. Leiden, Arnhem, Utrecht, Haarlem, neem... ik durf niet verder gaan.

De bedoeling is, dat gedurende een deel van den Zondag geen plaatselijke telefoongesprekken zullen mogen gehonden worden, tenzij de ambtenaresse van deze nuttige instelling vindt, dat zoo'n gesprek haars erachters belangrijk genoeg is. Hoe is-ie? Renze immers!

Voorbeelden:

Meneer: Wilt u mij met mijn huis aansluiten.

De T-juffrouw: En met welk doel in Godsnaam?

Meneer: Ik wilde aan m'n gezin meedeelen, dat ik... nu ja, dat zal ik dan aanstonds wel zelf zeggen, ik... (hap! telefoon wordt gesloten).

Meneer: belt weer op. Juffrouw, wilt u me met m'n huis aansluiten?

De T-juf: Als u mij beleefd meedeelt, waar het om gaat, anders niet.

Meneer: (zich beheerschend): Ik wou zeggen, dat ik niet kan thuis zijn voor 4 uur er komt 'n meneer uit den Haag om mij over zaken te spreken, juffrouw, nu moet hij weten dat ik verhinderd ben en dat hij verzocht wordt te wachten.

De T-juf: Dan maar beter op uw tijd letten, waar is u?

Meneer: (zegt waar hij is en voegt daar nog 't een en ander bij).

De T-juf: Mag ik u beleefd verzoeken beleefd te blijven. U hebt nog twintig minuten den tijd. U kunt, als u wat aanstapt, dat best zelf gaan zeggen. Schiet op! (hap — telefoon gesloten).

Tweede voorbeeld:

Mevrouw: Wilt u me aansluiten met den tandarts Spoelderis?

T-J.: Nonsens! Gisteren heeft hij u al gezegd: Laat 'm trekken, anders hebt u kans op 'n kaakverzwering. Ik herinner mij dat nog drommels goed, u hebt er gisteren bijna 20 minuten over gejengeld.

Mevrouw: Maar juffrouw, ik verga van de...

T-J.: Larie. Had u gisteren maar moeten bedenken. Neem wat water in uw mond en ga boven 'n spiritusvlammetje zitten, als 't water kookt is de pijn weg. (Hap! gesloten).

Mejuffrouw Tini Topspin: Wilt u me verbinden met No. 1001!

T-J.: Met jhr. van Epscheuten tot den Epscheut niet waar? O nee, juffrouw! Om zoogenaamd met hem te gaan „tennissen“ hè? Ik denk er niet aan, absoluut onnoodig (Een uur later zit de T-juffrouw zelf met den aldus uitgeslotene te tea-en en eet hem voor f 2.60 cakes en rumboonen glad voor z'n neus weg).

Hallo! U spreekt met den burgemeester. Wilt u mij verbinden met het hoofdcommissariaat van politie? 't Is zéér dringend.

T-J.: Wat is er aan de hand, edelachtbaarste?

De burgemeester: Maar hml., ik zal toch als hoofd van...

T-J.: Wilt u kort en duidelijk zeggen, wat er aan de hand is, ja of neen? Dat is het voorschrift zooals u kunt weten.

De Burgen.: (zich verbijtend) 't Is sterk; maar 't is goed juffrouw! Er is 'n optocht geformeerd van de Garensponnerij-arbeiders, ik wensch den hoofdcommissaris te gelasten daar 6 bereden en 20 onbereden agenten onmiddellijk heen te zenden, met strenge orders om....

De T. J.: Appeldepap, Burgemeestertje, dat lijkt me absoluut niet noodzakelijk. Toe loopt u er effentjes naar toe, en spreekt u 's 'n goedmoedelijk woordje met de lui, al die bombarie en dat onnooide sabelgekleetter!

Burgem.: (Smijt den hoorn op het toestel, zegt 'n zéér leelijk woord.)

De T. J.: belt hem op: Wilt u?..... Hallo! is u daar nog?

De Burgen.: Ja, met wie?

De T. J.: Met de gemeente-telefoon. Wilt U het toestel niet op den haak smijten, dat is ongewenscht en wilt u er ook nota van nemen, dat wij recht hebben op 'n nette behandeling; niet zoo driftig, burgemeester, alleen kalmte kan ons redden.

De Burgemeester valt met toestel en al achterover.

De vrouw van den burgemeester (de woorden afbijtend): Wilt U mij onzen huisdokter, No. 825 geven en liefst onmiddellijk. Mijn man heeft 'n beroerte gehad!

De T. J.: Maar m'n beste mevrouw, dat is toch geen zaak van haast, op Zondag kan er toch niet begraven worden.

De vrouw v. d. burg.: Maar mensch! m'n man leeft nog!!!

De T. J.: Zoo! Nou, daar kan ik in komen. (Na eenig nadenken): Ik zal u met den dokter verbinden.

Nog een voorbeeld.

Rrrrrrrrr!!! Juffrouw, juffrouw, groote God! juffrouw dan toch!

De T. J.: U wenschte?

Een mannestem (geweldig zenuwachtig): Er is brand!

De T. J.: Wat is uw nummer?

De stem: Zegt het nummer.

De T. J.: Uitslaande brand? of weer zoo'n gewoon snertbrandje?

De stem: 't Tafelkleed, een der gordijnen en 't behang ook al.....

De T. J.: Ik bel de brandweer niet op, gooi er 'n puts water over. Melk is ook best, of karnemelk.

De stem: Juffrouw! De ramen zijn al gesprongen!.....

De T. J.: Da's goed voor den rook. Slapen er boven nog menschen? O niet? Gooi er nog 'n paar emmers over, dan is 't uit en drink 's voor den schrik.

De stem:.....

De T. J.: Ziet u nou wel, 't mindert al, dat dacht ik al.

De stem:.....

De T. J.: Wat gaat mij die waterschade aan. Morgen is er weer 'n dag.

De stem:.....

De T. J.: Rapporteer u maar raak. Tot kijk. (hap, sluit af).

Van Heinde en Ver

HET VERDWIJNEN VAN DE ST. LAZARE-GEVANGENIS.

De oude, historische gevangenis van St. Lazare zal, naar men weet, worden afgebroken. Meer dan een eeuw heeft zij zulk een groote rol gespeeld in het Parijsche leven, dat het *Journal des Débats* haar met enkele woorden wensch uit te luiden.

Het gebouw, dat oorspronkelijk als leprozenhuis dienst deed, werd in 1779 tot gevangenis voor mannen ingericht, in het bijzonder voor hen, die zich in voorloopige hechtenis bevonden. O.a. werd Beaumarchais na de eerste opvoering van zijn „*Mariage de Figaro*” er tijdelijk in opgesloten. Onder het Schrikbewind zaten Rouher en André Chenier er nog gevangen.

Van het Consulaat af tot heden ten dage werd het gebouw een civiele gevangenis en verbeteringshuis voor vrouwen, meerendeels vrouwen van lichte zeden of wel vrouwen, die tot minder dan één jaar hechtenis veroordeeld zijn. Het bevat plaats voor 1200 personen.

In de latere jaren hebben beroemde misdadigers in de St. Lazare-gevangenis voor haar vergripen geboet, o.a. Gabrielle Bompard, mevr. Steinheil, de danseres Mata Hari. Ook mevr. Caillaux heeft er geruimen tijd in vertoefd.

VARIA UIT DUITSCHLAND.

Door de voortdurende geruchten omtrent meisjeshandelaars begint de bevolking van het Westelijke nijverheidsgebied hier en daar ernstig overspannen te raken. Te Untermeidrich is iemand daarvan het slachtoffer geworden. Terwijl hij liep te wandelen werd hij door een paar voorbijgangers voor meisjeshandelaar uitgemaakt, waarna de bevolking te hoop liep en den volkomen onschuldigen man half dood sloeg.

De strafkamer te Bonn veroordeelde den 45-jarigen kleermaker Hatterscheid wegens bedrog tot een jaar gevangenis. Het bedrog, dat de man pleegde, was wel zeer bijzonder.

Hij gaf zich n.l., hoewel hij daarvoor reeds meermalen bestraft werd, in de verschillende kloosters langs de Sieg voortdurend voor pater uit, om zodoende gratis onderdak te krijgen en hij had in deze rol zooveel behendigheid gekregen, dat een echte kapelaan zich door hem de biecht liet afnemen. Een pastoor verzocht hem zelfs, voor hem de mis te celebreren, welke klip hij echter wist te omzeilen, door het voorwendsel, dat hij dit niet kon doen, omdat hij zijn arm verwond had.

Toen het Deutsche s.s. *Elfa* dezer dagen de haven te Londen binnenliep om kolen in te nemen, heeft een volksmenigte een betooging tegen de Deutsche vlag gehouden, die ten slotte moest worden neergehaald.

Volgens de statistiek der huwelijken in Duitschland is het aantal echtscheidingen sedert den oorlog reusachtig toegenomen. Ook trouwen de menschen—vooral door de hoge loonen onder de arbeiders—op zeer jeugdigen leeftijd. Men treft 15-jarige huisvrouwen aan, en weduwnaars en weduwen van 16 en 17 jaar!

Twee slimmerds, Avellis en Cohen, die enkele jaren geleden nog geheel onbemiddeld waren, hebben zich te Berlijn zoo handig als bemiddelaars tusschen de rijksinstellingen voor den verkoop van sterken drank en het publiek weten voor te doen, dat ze er miljoenen mee verdienen hebben. Ze versterkten hun positie niet weinig door de oprichting van een blad *Het brandwijnmonopolie*, dat velen voor een officieel orgaan van het Rijksbureau aanzagen.

Cohen streek o.a. op die wijze van de vertegenwoordigers van Tsjecho-Slowakije voor zijn bemiddeling bij den verkoop van 12 miljoen liter brandwijn aan het monopoliebureau—van welke bemiddeling daar echter niets bekend was—eenige honderdduizenden mark provisie op. Het ging hem zoo goed, dat hij in Berlijn een weelderig gemeubeld huis, in Wannsee een villa, in Homburg een Sanatorium heeft kunnen kopen. Hij heeft twee luxe auto's en een schilderijen-verzameling van 650.000 M. waarde.

Aangezien de door hem en zijn collega Avellis gemaakte „verdiensden” volgens de wet als woekerwinsten zijn te beschouwen zijn hun bezittingen in beslag genomen en de twee heeren in voorloopige hechtenis gesteld.

De kassier van het Poolsche volksstemmings-commissariaat te Beuthen is er met 400.000 mark uit de kas vandoor gegaan en heeft uit München aan Korfanty een brief geschreven, waarin hij—indien K. hem mocht willen vervolgen—dreigt met onthulling van de Korfanty zouden dwingen binnen acht dagen uit Oper-Silezië te verwijzen.

Te Berlijn is als de aanvoerder van de rooverbende, die daar een postwagen plunderde, de 16-jarige Willi Kirsekwski gepakt. Deze deugniet, die al op 12-jarigen leeftijd een postroef had geleid, is reeds viermaal gestraft.

Te Emmerik is de politie op het spoor gekomen van groote bedriegerijen waardoor het Deutsche legerbestuur voor miljoenen is benadeeld. Aanzienlijke bestellingen loopende over ca. 50 miljoen Mark werden voor het leger gedaan en in rekening gebracht. Deze orders bleken verzonnen.

Te Berlijn zijn in verband hiermede vele personen gearresteerd. De hoofdschuldige, een houthandelaar te Essen, moet 45 miljoen mark hebben opgestreken.

De rechtbank van Berlijn sprak tegen een acrobaat, die een kaartlegster had vermoord, met het doel haar te berooven, het doodvonnis uit.

De beklagde hoorde, naar men ons uit Berlijn meldt, de uitspraak kalm aan en wenschte daarop zonder den minsten schijn van aanstellerij den vertegenwoordiger van het openbaar ministerie geluk met diens succes. Hij deelde ook nog mede, dat hij niet wenschte te worden begenadigd, maar zoo spoedig mogelijk hoopte te worden terechtgesteld.

De vuilnismannen te Berlijn hebben tooneischen gesteld die neerkomen op een jaarlijksche bezoldiging van 21.000 Mk. Hiervoor willen ze per dag niet méér dan 105 vuilnisbakken ledigen. Vóór den oorlog bedroeg het minimum der te ledigen bakken 135 per dag.

Te Leipzig is een naamloze vennootschap opgericht tot stichting van een Paleis voor den wereldhandel. De bouw van het paleis zal naar schatting een milliard mark kosten. Het gebouw krijgt tien verdiepingen en zal in zijn tentoonstellings-zalen ruimte bieden voor 20.000 Messe-exposanten. Bovendien zal het duizend winkels, 4000 kantoren, 2000 hotelkamers, en verder beurs- en vergaderzalen, bioscopen en andere gemakkelikheden herbergen. Het paleis krijgt 5000 telefonen en een groot draadloos ontvangststation. Op de tiende verdieping komen zwembassins en een inrichting voor zonnebaden.

De vennootschap heeft het gemeentebestuur verzocht haar een dicht bij 't station gelegen gemeente-terrein voor dertig miljoen mark te verkoopen.

De *Schicago Tribune* verneemt uit Berlijn, dat Deutsche scheepsbouwingenieurs, die gedurende den oorlog den bouw van de grootste duikboten hebben geleid en sedert dien met hun proeven zijn door gegaan, een nieuw type hebben ontworpen, dat naar hun meening een omwenteling zal brengen in den zeeoorlog.

De uitvinding lost twee zeer gewichtige vraagstukken op. In de eerste plaats beschermt zij door een doeltreffende pantsering van het dek, de duikboot tegen de diepteladingen, die in het laatste stadium van den oorlog zooveel onderzeeërs naar den kelder hebben geholpen en dan zijn de torpedolanceerbuizen zoo aangebracht dat de duikboot in elken stand kan vuren. Of het waar is.

De politie te Berlijn heeft bij een opkoper aldaar een gouden kist in beslag genomen die indertijd bij een inbraak bij den staalkoning Charles Schwab was gestolen. Deze had de 800 gram zware kist indertijd van de gemeente Baltimore ten geschenke gekregen.

De politie is nu tot de overtuiging gekomen, dat er een soort bondgenootschap tusschen de Amerikaanse en de Deutsche misdadigers moet bestaan om de gestolen voorwerpen overzee aan den man te brengen. De gouden kist en een aantal gestolen juwelen schijnen door matrozen van de stoomboot *Mongolia* naar Hamburg overgebracht, en daar en te Berlijn verkocht te zijn.

Allerlei

EEN VREEMDE BOKSWEDSTRIJD.

In Londen wonen twee jonge mannen, John Shear en Jack Staples, die nog meer gemeen hadden dan hun initialen. Ze waren namelijk allebei op hetzelfde meisje verliefd. En ze wilden allebei met haar trouwen ook, hetgeen natuurlijk zijn bezwaren meebracht. Eerstgenoemde, die kellerier is in een hotel in het West End, kwam op het idee om door een bokspartij te beslissen, wie met het telefonistje voor altijd „verbonden” zou worden. Toen dat eenmaal was afgesproken, vonden ze alle twee dat ze er meteen wel wat aan konden verdienen ook en besloten dus den strijd om het meisje in het openbaar te voeren. Bovendien wedden ze ook nog met elkaar om vijf pond. Na afloop van de bepaalde zes rondes was de strijd nog onbeslist en dus hebben de mannen Dinsdag wederom hun bokshandschoenen aangetrokken. Dat was in de openbare badinrichting in Hammersmith; ditmaal zou er tien rondes gevochten worden en wedden de strijders onderling om 25 pond. De kellerier werd tot overwinnaar verklaard, waarop zijn tegenstander alweer wilde wedden om vijf pond, dat hij het meisje toch niet zou krijgen. Bovendien protesteerde hij tegen de uitspraak van den scheidsrechter, hooft, met wederzijds goedvinden, de volgende week nog eens tien rondes gebokst zal worden. Het betrokkene meisje, dat tenslotte toch ook nog eenig belang bij den uitslag had, was niet bij den ridderkamp tegenwoordig. Zij had echter van te voren de niet zeer originele hoop uitgesproken: „Moge de beste man winnen”, in het midden latend of zij daarbij doelde op echtelijke of pugilistische eigenschappen.

De wedstrijd zelf had niet veel om het lijf, maar de toeschouwers hebben zich toch kostelijk vermaakt, juist omdat de mannen niets van boksen kenden. Bovendien waren er vage geruchten in omloop over een „zwarten ridder”, een onbekenden derden man, die ook al met het telefonistje trouwen wou en dus gemakshalve maar mee zou komen vechten. Dit was echter slechts loos alarm.

Zeer moeilijk was de taak van den scheidsrechter, die voortdurend de mannen scheiden moest en zijn titel dus in dubbelzinnigheid verdiende. En verder, lezen we in één der Engelsche bladen, geleken de deelnemers aan het tournooi meer op acrobaten, worstelaars, dansers of hardloopers dan op bokkers. Beiden liepen voortdurend gevaar om tusschen de touwen door te slippen, zooals in de vijfde ronde inderdaad aan Staples overkwam.

Advertentiën.

De Examens A. en B.

van de Vereeniging **HANDELSSTUDIE** te Semarang voor boekhouden en aanverwante vakken zullen te Weltevreden worden afgenomen in het gebouw van de Koningin Wilhelmina School, Vrijmetselaarsweg en aldaar aanvangen den 5en Maart a.s. te 5 u. n.m. Zij, die zich nog niet voor dit examen hebben opgegeven, kunnen dit alsnog doen onder toezending van f 15.— aan ondergeteekende.

A. J. KELLER

Gedelegeerde van bovengenoemde

Vereeniging

Rijswijkstraat 14, Weltevreden.

4237

Speciale gelegenheid

Schitterend Heerenhuis te koop bevattende gal., 4 kamers, garage, groot erf, complete bijgebouwen. Paviljoen met gal. en 2 kamers, eigen gemakken inclusief gasoline-installatie voor slechts f 28.000.— hypotheek f 10.000.— à 6½ Pct. Het huis ligt in het centrum der stad en is den

15en dezer te betrekken. Mooi Huis Te Koop

2 gal. 4 kamers, complete bijgebouwen, garage, electrisch licht, waterleiding, tegelvloeren, glas in lood, schitterend afgewerkt, te koop voor f 28.000.— waarop pl. m. f 18.000.— hypotheek.

Wij belasten ons met het administreeën van huizen en ondernemingen. Incasseeren van kwitanties.

Zeër billijk tarief.

2210 163a

B. M. A.

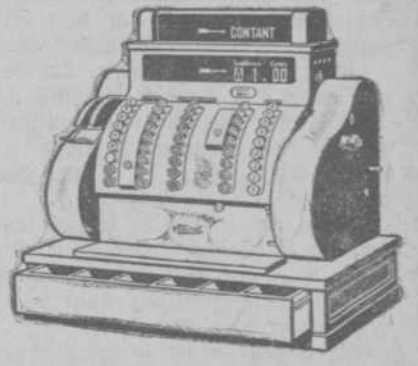
4237

Het is **Een oude Waarheid** dat : **Openbaarheid dwingt tot Eerlijkheid** :

Weltevreden.
Tanah Abang W. 8.

Dit is het grondbeginsel der National Cash Registers. Doet er Uw voordeel mee

Soerabaia.
Simpang 58.

Bandoeng.
Mij. DE VRIES & Co

Just out

PHILIPS' NEW HANDY GENERAL ATLAS & GAZETTEER

SHOWING THE NEW INTERNATIONAL PEACE BOUNDARIES

THE LARGE-SCALE PEACE TERMS ATLAS

SIZE 16 by 11 inches.

— HANDSOMELY BOUND IN CLOTH BEVELLED BOARDS —

PRICE f 63.—

Including 200 pages of Coloured Maps, the New Countries of Europe, the Mandatory States and New Boundaries as laid down by the Treaties of Versailles St. Germain, Neuilly, Paris and Sèvres; Travel and Communications Maps, Town and Port Plans, etc.

Descriptive Gazetteer of over 100,000 Names

N. V. Mij.-VORKINK, Bandoeng.

4169

Het Venduhuis I. Benjamins, Oude Hospitaalweg No.1 en 3 Telefoon 1096.

HET BESTE ADRES VOOR VENDUTIES, EMBALLEEREN, TRANSPORTEEREN EN VERHUIZEN ONDER VAKKUNDIG TOEZICHT, DOOR OPGELEID PERSONEEL

VRAAG DANKBETUIGINGEN TER INZAGE

VENDUTIE

op Vrijdag, den 4den Maart 1921

ten huize van den WelEd.Geb. Heer

S. R. Batten.

Hoofdbeheerder v. h. Gouver. Pandhuis

Kanomanweg n. h. Pandhuis — Bandoeng

van ZEd. netten, goed onderhouden inboedel, z. a. Djati-houten voorgel. Ameublementen (Tafels met marmer, gewone fauteuils en schommelstoelen) nette Portemanteaux met gesl. spiegel en kop. beslag. Supports en muurkasten met tegels. Bloemstandaards Kop. Potten, Kop. en Jap. Muurborden, Portière met Kop. Roede, mooie Tegel en andere Schilderijen, Schilderstukjes, Beeldjes. Gasoline-installatie onder druk, b. u. 4 Hang. 1 muurlamp, komfoor, tank en leiding; 2 tweelichts hang- en 2 muurgasol. lampen, Kop. trekpendel, Electr. staande schrijftafellamp, groote Jap. potten op voetstuk. Ruime schrijftafel met opzet, Kinderviool, Mandoline, 2 handnaaimachines (merken Singer en Wilhelmina), Etagererak, idem voorwerpen, Kop. Sigarendoos en Jardinière, Auto-klok, Tochtdeuren en Raamhorretjes met gekl. glas, Reguleur met gongslag. 2- en 1-pers. Ledikanten compl. met klamboor, Sampiran Gemakkofer, Handdoekrekken, djatihouten 3 bladige Schutels, 1-pers. Waschtafels met en zonder marmer, Waschstellen, groote Wandspiegel, Kapstokjes, groote Poppen, 1 diepe 2-deelige Spiegelkast, Degelijke Hang-, Leg- en Dispenskasten Theekastje, groote Eettafel met 12 Stoelen, vierkante Tafels, Zeer mooi Kristalwerk, Eetervies, Tafelgerei, Kookgereedschap, Saltersbaacule houten reiskoffers.

Voorts: Een groote partij sierplanten w.o. palmen in djatihouten bakken en aarden potten en 1 Benly met rug, compleet, met lantaarn en 1 Sandalwoodpaard (te Bandoeng algemeen bekende Harddraver). (inmiddels uit de hand te koop).

KIJKAVOND:

Donderdag t. v. van 6 tot half 8 u. n. m.

4281 Vendukantoor „WIJS“

Vendukantoor „WIJS“ VENDUTIE

op Donderdag, 3 Maart 1921

ten huize van den WelEdelGeb. Heer

J. W. Limonard

Adj. Onderofficier, 1e. Depot Bataljon, Kampementstraat naast de Mil. Sociëteit van ZEd. Netten, zeer goed onderhouden Inboedel.

Zie beknopte specificatie in het avondblad van gisteren en uitgebreid strooibiljet s. v. p.

4280 Vendukantoor „WIJS“

Vendukantoor „WIJS“ VENDUTIE

op Donderdag, 3 Maart 1921

ten huize van den WelEdelGeb. Heer

Oey Ho Lian

Karanganjar Tjibadak No. 89 — Bandoeng. Van ZEd's goed onderhouden Inboedel.

Zie beknopte specificatie in het avondblad van gisteren en uitgebreid strooibiljet s. v. p.

4278 Vendukantoor „WIJS.“

DJATI-HOUT-VENDUTIE

Pamanoekan- en Tjiasemlanden

Op ZATERDAG den 5 MAART 1921 zal circa 9.30 uur v. m. te Halte TJIPOENEGARA, lijn Tjikampek — Cheribon, eene Djati-hout-vendutie worden gehouden, omvattende:

Circa 500 M³ Balken- en Dolkenhout.

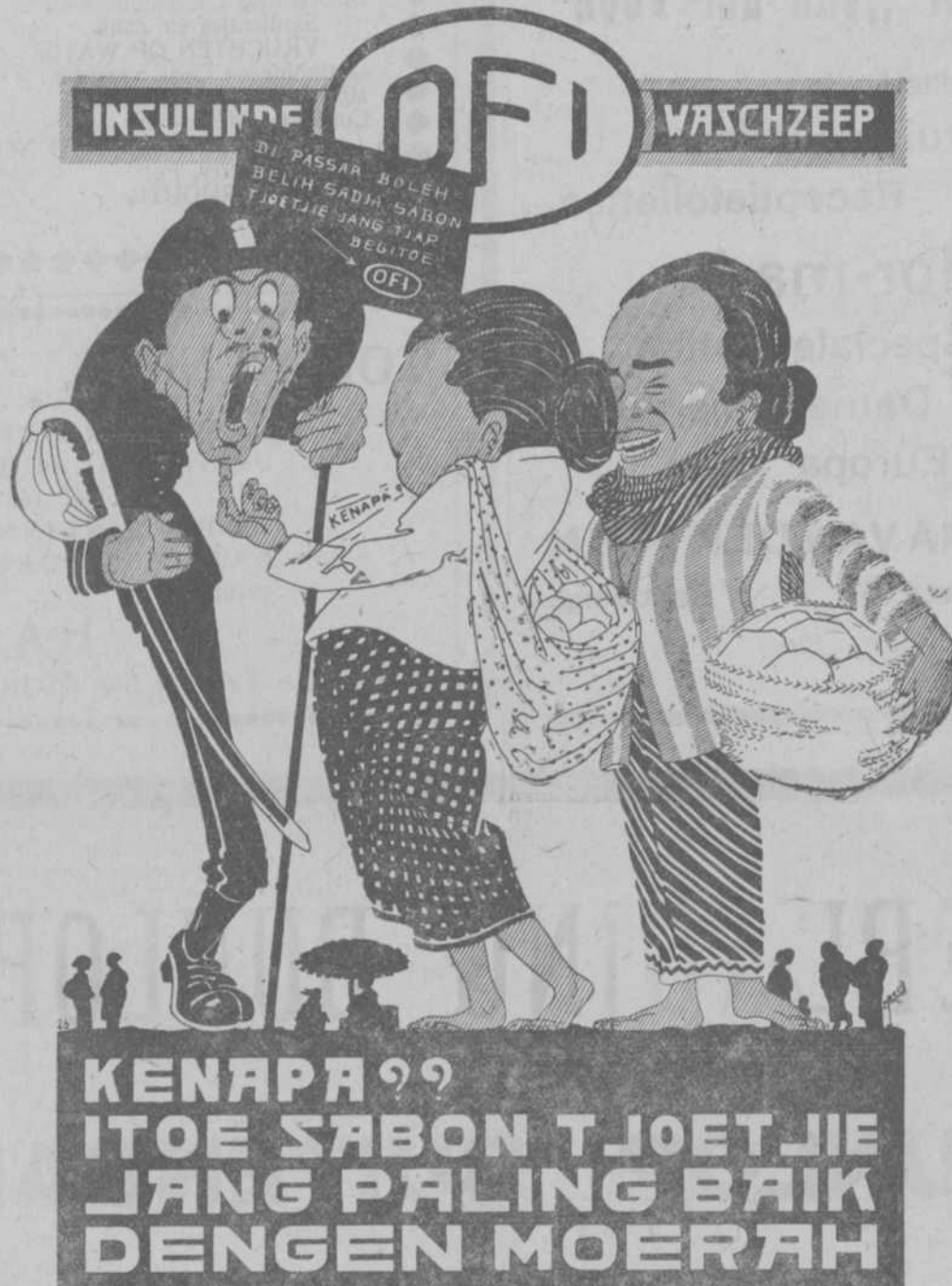
Kavelingstaten zijn vanaf heden verkrijgbaar bij de Heeren FRANCIS PEEK & Co. te Batavia, Semarang en Soerabaja en bij den Administrateur van het Boschbeheer te SOEBANG

4188

Alle Express- en Sneltreinen stoppen dien dag op verzoek aan den Conducteur te Tjipoenegara

De Vertegenwoordigsters

FRANCIS PEEK & Co. Ltd.

„HET VENDUHUIS“

I. BENJAMINS

Oude Hospitaalweg No. 1 en 3.

Telefoon No. 1096.

op Zaterdag, 5 Maart 1921

Vendutie wegens Vertrek

ten huize van den WelEdelGeb. Heer

W. van LOGCHEM

BOENGSOEWEG No. 19.

van een netten INBOEDEL.

Specificatie zie avondblad morgen.

Aanbevelend,

4275 „Het Venduhuis“ I. BENJAMINS.

DIEREN- en COMMISSIE-VENDUTIE C. Dieckhaus

DONDERDAG, 17 MAART 1921

N.B. De strooibiljetten gaan 8 dezer ter perse. 4292

FANCY VOILE

nieuwe dessins groote

sorteering 2.90 per el.

ZWITSERSCHE VOILE

wit met gekleurde bloemen en nopjes 2.90 per el.

effen voile in alle kleuren

2.40 en 2.90 per el.

Prima Kwaliteiten

Lage Prijzen.

STOFFEN

4273 Dameswinkel Au-Bon-Marché.

Blinden-Instituut

BANDOENG.

TELEF. No. 237 NIEUWE KERKHOFWEG.

Het beste adres voor:

BORSTELS, MANDEN en MATTEN.

Prijscurant op aanvraag.

Bezorging kosteloos.

Zendt geen verkoopers rond.

Inlandsche oud-leerlingen moeten certificaat onzer Werkinrichting kunnen vertoonen. 28

De BESTE KWALITEIT MELK

is te bekomen bij

Melkerij Tremlet

Telefoon 12 - Lembang.

132

Reclame is de ziel van den Handel!

In dezen tijd van depressie is het meer nog dan vroeger noodig, de aandacht te vestigen op het door U in den handel gebrachte. ::

Draag Uwe Reclame op aan de N. V. Mij. Vorkink - Bandoeng Telefoon Drukkerij

819.

2400

Wordt gevraagd:

Op een onderneming in de Preanger, gezond klimaat en dicht bij hoofdplaats gelegen, een gouvernante, om les te geven aan twee kinderen respectievelijk zes en acht jaren oud. Brieven onder opgaaf van verlangd salaris, worden ingewacht onder No. 4203 van dit blad.

N. V. Maison Kuyl & Versteeg

BRAGAWEG

TELEFOON 728

BANDOENG

Donderdag 3 Maart a.s.

(GEDURENDE HET DINER)

OPERA CONCERT

VAN HET TRIANON TRIO

1. Le Barbier de Sevilla Fantaisie Rossini
2. Aida Fantaisie Verdi
3. Rienzie Fantaisie Wagner
4. Sylvia Fantaisie Delibes
5. Lucie de Lammermoor Fantaisie Donizetti

MENU:

Potage Viennoise

Croustades à la Reine

Boeuf à la Mode-Pommes Naturel

Cotelettes de Volaille en Surprise

Canard Roti-Compôte Prunes

Mazarin à la Crème

Glacé Sucre Brûlé

Fruits-Dessert

Café.

2816

EVERSHARP LUXE ZAKPOTLOODEN

MET 18 INCH RESERVE-VULLING VOOR 250.000 WOORDEN

verzilverd, verguld, opgelegd goud, geheel zilver, geheel goud.

f 5.-- en hooger

N. V. Maatschappij VORKINK Bandoeng.

N. V. Handel Mij. v/h. H. JENNE & Co
Kebon Klappa No. 20. Bandoeng

Verkrijgbaar prima rundvleesch en alle worstsoorten.
Zondags kalfsvleesch en twee-keer in de week varkensvleesch

Ook verkrijgbaar overheerlijke Edammerbollen en Hollandsche Roomkaas.
3835

Atelier „Van der Veen“

Specialiteit:
Bruidstoiletten
Receptietoiletten.

Tailor-made

Speciale stoffen
voor Dames die naar
Europa gaan,

FIRMA VAN DER VEEN

Bragaweg 63 - Bandoeng.

104a

Provisiën en Dranken.

Kram erijen.
City-Bags.
Speelgoed.

N. V. van Deutekom & Waal
BANDOENG - BATAVA - SOERABAJA - SEMARANG.

Koffie, Sindangwangi thee
BLOOKERS chocolade en Cacao
Sardientjes en Zalm
VRUCHTEN OP WATER
Gestooft en Gedr. vruchten
HEINEKENS PILS. BIER
Cordova-, Mispelblom Beyer-
en Lichtwitz WIJNEN
Cognac, Sherry, Port
A. M. A. VERMOUTH.

FIETSEN
merk VALUAS
met dubbelrem en vern.
velgen f 125.-- (zonder banden).
SMEEDIJZEREN, gewone- en KINDER-
LEDIKANTEN met SPIRAALVEEREN matrassen.

Wunderlich-Plafondstaal
ETERNIET PLATEN 120 x 120
Geem. en Porc. WASCHBAKKEN
Eng. en Amer. CLOSETS
GOOTSTEENEN, URINOIRS
Geem. BADKUIPEN
GEISERS
MUURFONTEINEN
Luchtroosters, prikkeldraad.
2522

TOKO LUPPE, Tegalgaweg - Telef. 39

KINDERTRUITJES met en zonder BROEKJES.
DONKERBLAUW SERGE en GABARDINE
echt wol, 140 cm. breed.
GOEBELINLEINEN, VITRAGE, MADRAS.
BADHANDDOEKKENSTOF, VAATDOEKENGOD
geruit.

HANDWERKJES

2520 TAFELKLEEDJES, KUSSENS, THEEWARMERS enz.

PRIJSVERLAGING DUNLOP-BANDEN

DUNLOP BUITENBAND

Afmetingen

765 x 105
815 x 105
875 x 105
880 x 120
30 x 3 1/2
32 x 3 1/2

Oude Prijzen

f 110,-
f 114,-
f 125,-
f 136,-
f 88,-
f 94,-

Nieuwe Prijzen

f 100,-
f 105,-
f 115,-
f 130,-
f 75,-
f 85,-

DUNLOP BINNENBAND

Afmetingen

765 x 105
815 x 105
875 x 105
880 x 120
30 x 3 1/2
32 x 3 1/2

Oude prijzen

f 22,-
f 23,-
f 24,-
f 29,-
f 16,50
f 18,50

Nieuwe prijzen.

f 14,-
f 15,-
f 16,-
f 21,-
f 10,-
f 11,-

Andere afmetingen naar verhouding.

Van Heinde en Ver

123.000 OOSTENRIJKSCHE KINDEREN IN DEN VREEMDE.

Londen, 17 Jan. — De *Daily Chronicle* publiceert heden morgen een interessante opgave, door den Weenschen correspondent gemeld, omtrent noodlijdende Oostenrijksche kinderen tot dusverre in 13 verschillende landen ter verzorging opgenomen. Het aantal in den vreemde opgenomen kinderen bedraagt 123.472, waarvan in Zwitserland 34.105, Nederland 28.230, Duitschland 16.627, Denemarken 12.670, Tsjecho-Slowakije 11.601, Zweden 7556, Italië 5568, Noorwegen 2884, Joego-Slavië 1501, Engeland 1040, Roemenië 938, Luxemburg 350, België 220, Spanje 98, Frankrijk 50 en Polen 30.

ROOVERS OP SICILIE.

Ten einde een einde te maken aan het rooverwen op Sicilië, dat vooral den laatsten tijd een schrikbarenden omvang had aangenomen, heeft de Italiaansche Regeering een speciaal commissaris naar het eiland gezonden. Het resultaat van het optreden van dezen commissaris is geweest, dat in twee dagen 500 arrestaties plaats hadden. En niet onwaarschijnlijk is, dat dat aantal nog aanmerkelijk zal toenemen, daar de politie de bewijzen in handen heeft, dat de roovers over een wijd-vertakte organisatie beschikken.

AUTO-DIEVEN GEARRESTEERD.

Naar uit Rome wordt gemeld, heeft de Italiaansche politie de hand gelegd op een bende auto-dieven, wier hoofdkwartier zich te Napels bevond. Onder de slachtoffers van deze bende bevindt zich o.a. de Fransche gezant te Rome, wiens auto een veertien dagen geleden gestolen werd. De aanvoerder van de bende, die met nog vijf andere bandieten gearresteerd is, is de eigenaar van een bekende garage te Napels.

MOBILISATIE VAN ANALPHABETEN.

Een bericht uit Moskou meldt, dat de „buitengewone commissie tot de bestrijding van het analphabisme” de algemeene mobilisatie heeft gelast van alle mannelijke en vrouwelijke burgers tusschen 17 en 55 jaar, die niet kunnen lezen en schrijven, teneinde hun te verplichten, vooralsnog onderwijs hierin te ontvangen.

DE KOPECK AFGESCHAFT.

De *Isvestia*, het officieele orgaan van de Soviet-regeering deelt mede, dat de kopeck in Rusland afgeschaft is. De kopeck is het honderdste deel van een roebel. Aangezien vijf roebels thans nog niet de waarde hebben, welke de kopeck voor den oorlog had, is het geen wonder, dat Moskou het een overbodig muntstuk gevonden heeft.

EEN VERRADER ONTMASKERD.

Een politie-beampte te Verdun, Emile Grévil, had in 1912 eenige belangrijke documenten aan de Duitschers verkocht, waarvoor hij 83.600 francs had ontvangen. Hoewel hij tengevolge van wangedrag werd ontslagen, had men het verraad niet ontdekt. Het kwam eerst in 1920 aan den dag, bij het vinden van een aantal documenten te Metz. Tengevolge van het ingestelde onderzoek werden Grévil en zijn echtgenoot gearresteerd. Zij beschuldigen elkaar wederzijds, het initiatief tot het verraad te hebben genomen. Dezer dagen zal de zaak voor het Azzisenhof in het Meuse-departement behandeld worden.

HET CARNAVAL HERSTELD.

Brussel, 17 Jan. — De vergadering van de burgemeesters van Brussel en voorsteden heeft op verzoek van de Kamer van Koophandel besloten tot herstel van het Carnaval, dat sedert den wapenstilstand verboden was geweest.

AFGRIJSELIJKE MOORD.

Königshütte, 8 Jan. — De eigenaar der mijn „Redlichkeitsgrube”, diens dochttertje en een assistent zijn door eenige jeugdige roovers vermoord. De eigenaar en de assistent werden onmiddellijk neergeschoten en toen de bandieten zich hadden meester gemaakt

van de aanwezige sieraden en voorwerpen van waarde, schoten zij ook het 9-jarige meisje dood.

De politie heeft reeds eenige lieden uit de buurt als verdacht van de misdaad in arrest gesteld.

PERU GEEN IDEEAAL OORD VOOR LANDVERHUIZERS.

Londen, 6 Jan. — De Peruaansche consul-generaal te Londen bood verleden najaar aan Britsche onderdanen, die zich in Peru wilden vestigen, vrije passage 3de klasse en andere voorrechten aan. Het Foreign Office publiceerde daarop een waarschuwing aan candidaat-landverhuizers, om, alvorens naar Zuid-Amerika te gaan, inlichtingen in te winnen bij het daarvoor ingestelde bureau. Desondanks maakten een paar honderd personen gebruik van het aanbod van den consul-generaal, doch bij hun aankomst in Peru vonden de meesten geen werk, zoodat het noodig werd hen op kosten van de Engelsche regeering te steunen. Met het oog daarop publiceert het Foreign Office andermaal een waarschuwing aan personen, die naar Zuid-Amerika willen gaan om eerst inlichtingen in te winnen.

Kerknieuws.

LITHURGISCHE DIENSTEN.

In Bergopwaarts vinden we een zeer uitvoerig verslag van de inwijding der „Duinvoordkerk” in het park „Zorgvliet” te ’s-Gravenhage.

Een geheel nieuw geluid klinkt op uit het gebeuren daar, nieuw in de Protestantsche wereld.

En wij achten dat belangrijk genoeg om meer dan anders het geval zou zijn uit dit verslag over te nemen.

De liturgie bij de inwijding was als volgt: Dr. van Gheel Gildemeester vangt den dienst aan met het uitspreken van votum en zegen staande onder den preekstoel. Daarna leest hij met ds. Tichelman (staande onder het orgel) psalm 24 als responsorium. Na lezing van den psalm klopt ds. Creutzberg drie maal op de zijdeur der kerk, welke daarop door mr. van Verre, den kerkvoogd, geopend wordt. Onmiddellijk na het kloppen valt het koor in met het a cappella zingen van ps. 118:10.

Inmiddels zijn door de geopende kerkdeur binnengekomen de predikanten Creutzberg en Jalink, mr. Del Campo dragende een grooten Statenbijbel, dien hij op den kansel legt; mr. Lietaert Peerbolte, met een kleineren Bijbel, dien hij op den lessenaar in ’t koor plaatst en de secretaris van het bestuur met een oorkonde, vermeldende het feit der inwijding.

Ds. Jalink leest in zijn hoedanigheid als voorzitter van het bestuur, de oorkonde en wijdt het gebouw met drievoudigen hamerslag, in naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes.

Vervolgens leest ds. Creutzberg 1 Romeinen VIII: 22, 23, 27, 43, terwijl na zijn Amen het koor invalt met Gezang 265:1.

Nu wordt overgegaan tot de wijding van vier stukken van den eeredienst, n.l.: het Woord, de Doop, het Avondmaal en het Lied: Dr. v. Gheel Gildemeester wijdt den kansel met 2 Timotheus 4:2 en 5 en bidt daarna.

Ds. Creutzberg wijdt het doopvont met Titus 1:11: 5, en smeekt daar Gods zegen over af.

Ds. Jalink wijdt de Avondmaalstafel met 1 Corinthe X: 16; en spreekt daarna een kort gebed uit.

Ten slotte wijdt ds. Tichelman het orgel met psalm 92: 1: gevolgd door de bede: „Geef Heere God, dat allen die het lied Uwer gemeente dragen, met eerbied, eenvoud en blijdschap onze harte mogen opvoeren tot aanbidding van Uwen Naam.

Onder het zingen van Gezang 212:1 gaat dr. van Gheel Gildemeester op den preekstoel en spreekt voor een enkel woord naar aanleiding van den tekst: „De Heer regeert en daarom zijn wij verblijd”.

Ds. Tichelman van Scheveningen uit als wijkpredikant zijn oprechte blijdschap, dat hij zijn ouden vriend ds. Cr. als medewerker in dit stadsdeel mag begroeten.

Nu beklimt de eigenlijke stichter, ds. Jalink, den kansel. Deze koos zich tot tekst psalm 86: 12. Ten slotte spreekt ds. Creutzberg over: „Heer, dat Uwe oogen open zijn over dit huis, dag en nacht”.

Tusschen de onderscheidene toespraken zongen de aanwezigen drie verzen uit den 100sten psalm. De plechtigheid werd besloten met het staande zingen van psalm 150: 1..

Aan den uitgang werd op zilveren schalen gecollecteerd; naar we vernamen heeft die deurcollectie ruim f 700 opgebracht.

Over de vraag, hoe de wekelijksche diensten worden gehouden, het volgende:

De dienstdoende predikant leidt den dienst niet van den preekstoel af, maar van het koor, met de uitgesproken bedoeling om in deze handeling niet boven de gemeente te staan.

Hij opent den dienst met het Votum, waarna hij den zegen oplegt, die de gemeente hem zingende teruggeeft op de ouderwetse manier: de predikant zegt: „De Heere is met U” en de gemeente antwoordt: „en met Uwen geest!”

Daarop volgt een korte opwekking, uit teksten bestaande, tot schuldbelijden. De gemeente gaat nu staan, bidt deze schuldbelijden en antwoordt zingend: „Heer erbarm U onzer!”

De dienaar kondigt alsnu de schuldvergeving aan, waarop de gemeente antwoordt in een lofverheffing door het zingen van een psalm of gezang, dat op de borden vermeld is en gaat daarna zitten.

Vervolgens komt de wetsvoorlezing, daarna een vrij gebed en dan de voorlezing uit de Schrift.

Ter voorbereiding van de collecte spreekt de predikant een kort gebed uit en leest eenige teksten daarop slaande. De collecte geschiedt zooveel mogelijk door de gemeente zelve, als haar eigen daad, zij het dan ook onder leiding. Degenen die de inzameling geleid hebben, i. c. leden van het bestuur, bieden de collectezakjes aan den dienaar, die ze op een zilveren schaal Gode aanbiedt op de Avondmaalstafel als een offerande der gemeente.

De liturgie wordt dan met het zingen van het tweede lied besloten, waarop de predikatie volgt.

Het verheugt ons, dat men hier ook zijn aandacht aan het collecte-vraagstuk gewijd heeft. Het collecteeren met de lange stokken, het „hengelen”, is buitengewoon hinderlijk, en onstichtend, terwijl daarenboven diakenen en collectanten meestijds een gedeelte der predikatie moeten missen.

Advertentiën

Melkerij te koop

bestaande uit ± 50 koeien, varzen en kalveren, mooi stuk grond 2 bahoe, levend water.
Tegen voldoende borg, billijke condities.
Te zien en te bevragen „t HUIS TE DAGO” 424a
Telefoon No. 210.

Ledikantenhandel en Bultzakmakerij THUNG TIAM KENG

Chineesche Voorstraat Bantjeu
Telefoon No. 726

Bandoeng.
Verkoopt le kwaliteit kapok per katti en per picol.
283

Beste braad- BAK. en SLA-OLIE.	D U L C I N E	Wel duurder maar ook BETER dan andere soorten.	verrijgbaar in 1, 2 en 5 ponds blikken te Bandoeng Kuyl en Versteeg. Ong Thaj Tek, The Joi Ho.	D U L C I N E	Khoe Hong Thaj The Kie Hiek, Lie Tiong Kongsie Louw Goan Hoat. Thio Liong Seng Theo & Co. O. C. V.
N. V. Handel Mij. en leder- warenfabriek DJATIE BAROE	I N E	Overall verkrijg- baar. Weigert alle andere merken.	202b	R. P. N. Meyer Garot Lim Kwie Lioe Tjimahi. Toko de Vriend- schap, Tjiandjoer.	I N E Agenten Handel Mij. Djatie Baroe. Tel. No. 146 Bandoeng.

WAARSCHUWING

Teneinde opdrijving van den prijs door opkoopters te voorkomen,

Waarschuwen wij

het publiek tijdig preneloten der N.V. „Kemajoran Oost” te bestellen en niet te wachten tot dat zij opgekocht zijn!!!

BESTEL NU, MORGEN IS HET WELLICHT TE LAAT.

Premietrekking

ONHERROEPELIJK OP 15 APRIL 1921

Op dien datum loten uit:

1 premie van . . . f 200.000.—	2 premies van f 25.000.— elk
1 „ „ . . . f 100.000.—	5 „ „ f 10.000.— „
1 „ „ . . . f 50.000.—	10 „ „ f 5.000.— „
enz. enz.	enz. enz.

Totaal 1'00 premies EN f 600.000.—

De 600.000.— gulden uitsluitend bestemd voor deze premies zijn gestort bij de

UNIE BANK

Premieloten thans nog à f 12.50 verkrijgbaar bij:

BANDOENG	Toko Preanger	SOEKABOEMI	Spenrath
	Toko A. B. C.		Oeij Hong Lien
	„ T. S. G.		Toko Paris
	Pang Tjoen Bok		Lie Siong Pin
	Toko Obat Tjite-		Toko Solo
	poes,	GAROET	Toko Insulinde
	Oey Koen Soeij		Pang In Koan

Zendingen door geheel Ned.-Indië na ontvangst van postwissel of geld-zending f 12.50 per premielot en portokosten (1—2 lot f 0.325 enz.)

REMBOURSSENDINGEN hebben NIET plaats.

N. V. „Kemajoran Oost”

2817

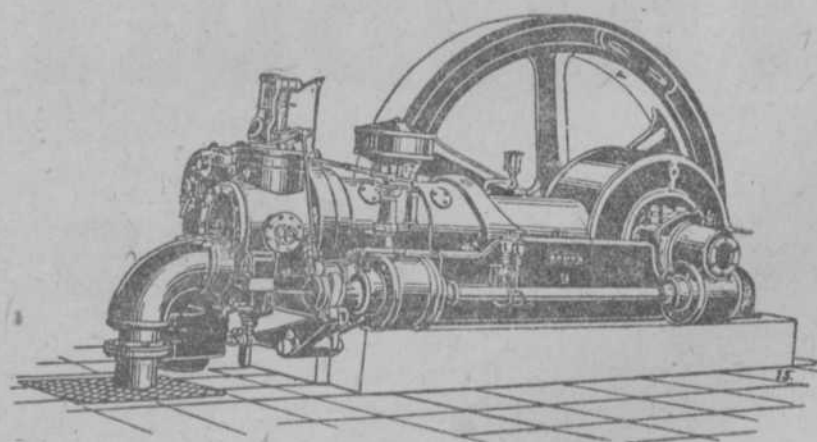
WELTEVREDEN,

TEL. 1868.

Deutz Zuiggasmotor

met afval-generator

Uit voorraad:
25 tot 100 P.K.

Te leveren in elke
capaciteit.

N. V. Motorenfabriek Deutz

Soerabaia

Carl Schlieper

Batavia-Bandoeng.

The Point Makes the Pen

The Tempoint Pen has the point that won't weaken in the strongest hand or strongest ink — Due to a special hardening process which also gives the gold pen a steel-like hardness and flexibility. Writes at first touch. The famous Wahl Comb Feed automatically regulates flow of ink for any speed. Air-tight chamber prevents „sweating” and keeps pen moist for instant writing.

TEMPOINT The Perfect Pointed Pen

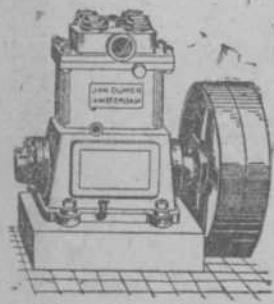
A fitting writing mate to the Eversharp Pencil, made by the same concern. Made in both Self Filling and Screw Joint styles. 3750 Come and try it. Learn how different and better a pen can be.

EASTERN COMMERCIAL CORPORATION OF JAVA
Sourabaya. Bandoeng. Batavia

SOLE IMPORTERS FOR DUTCH EAST INDIES.

Technisch Handelsbureau JAN DUIKER

AMSTERDAM - SOERABAJA, Petjindilan 24, Tel. Z. 110. - Telegramadressen : „VERFSPUIT”.

Luchtcompressors Vacuumpompen.

LEVERING UIT VOORRAAD

United American Lines Inc.

SUCCESSORS to
INDEPENDENT STEAMSHIP LINES
LIVERMORE, DEARBORN & Co., INC. NEW YORK

Geregelde maandelijksche dienst tusschen Nederl.-Indië en New-York, Vice-versa

Stoomer	Ladende op of omstreeks:			
	Batavia	Semarang	Soerabaja	Makassar
ECLIPSE	ONGEVEER MEDIO FEBR.			
ABRON	12 FEBR. X	19 FEBR.	25 FEBR.	—
WEST AMARGOSA	18 „ X	25 „	10MAART	15 MAART
TOPA-TOPA	21 MAART X	25 MAART	8 APRIL	15 APRIL

X ALLEEN LOSSENDE VERDERE INLICHTINGEN VERSTREKKEN:

De Vertegenwoordiger
voor Azië
C. K. MAGILL

250

De Agenten:
FRANCIS PEEK & Co., Ltd.
Batavia Semarang, Soerabaya,
Makassar, Medan, Padang.

HUPMOBILE-PRIJZEN

Dank zij de lagere dollarkoers zal de Hupmobile-prijs vanaf
1 Februari
bedragen
f. 6900.-

Met draadwielen f 400.-- extra.

H. H. Automobilisten, die zich TUSSCHEN 29 NOVEMBER 1920 en 1 JANUARI 1921 een Hupmobile hebben aangeschaft voor den prijs van f 8300.— kunnen over de hun toekomende f 1000.— disponeere bij de branche, waar zij den wagen gekocht hebben.

FIKKERT MOTOR CAR Comp. Ltd.

Batavia - Semarang - Soerabaja - Bandoeng

RIJKDOM

is voor f 12,50 te verkrijgen in de
„TOKO PREANGER”
f 200,000,— f 100,000— en f 50,000,—!
PREMIELOTEN KEMAJORAN OOST.

Zie uitvoerige reclame.

2864

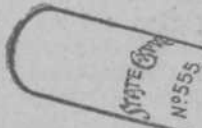
ARDATH

LONDON

STATE EXPRESS CIGARETTES

For Discriminating Smokers.

ARDATH TOBACCO CO. LTD.

LONDON

3483b

RIJWIELEN

GOEDKOOPE

LUXE

VERSCHILLENDE 1ste KLASSE MERKEN BIJ 4039

N. V. HELLERMANN

BRAGAWEG
BANDOENG.

VRIJBUITER Jenever

(tjap Toewan)

is de beste!